

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

“Azərbaycan mənim ürəyimdir...”

Mayın 18-də Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin İctimai-Siyasi Sənədlər Arxivi tərəfindən “Gülüstan” Sarayında Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100-cü ildönümü münasibətilə “Azərbaycan mənim ürəyimdir...” adlı tədbir təşkil edilib.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər müdirinin müavini Leyla Məmmədova açılış nitqində qeyd edib ki, öz taleyini Azərbaycanın dövlətçilik və tərəqqi salnaməsinə çevirmiş Heydər Əliyevin ömrü bütövlükdə Azərbaycan dövlətinin inkişaf tarixinin parlaq bir hissəsidir.

İctimai-Siyasi Sənədlər Arxivinin direktoru Elmira Ələkbərovanın “1969-1982 – Azərbaycanın inkişaf tarixinin parlaq səhifələri” adlı məruzəsi dinlənilib. Diqqətə çatdırılıb ki, Heydər Əliyevin rəhbərlikdə olduğu bu illərdə Azərbaycan Sovet İttifaqının qabaqcıl respublikalarından birinə çevrilib. Onun çoxşaxəli fəaliyyətini əks etdirən sənədlərin araşdırılması, təhlili və gələcək nəsillərə ötürülməsi böyük siyasi və mədəni əhəmiyyət kəsb edir. İctimai-Siyasi Sənədlər Arxivi tərəfindən 1969-1982-ci illəri əhatə edən sənədlər incələnilib və 2017-2023-cü illərdə 10 cildlik toplu hazırlanaraq nəşr olunub.

Milli Məclisin sədr müavini tarix elmləri doktoru, professor Fəzail İbrahimli “Heydər Əliyev və türk dünyası”, parlamentin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri siyasi elmlər doktoru, professor Hicran Hüseynova “Azərbaycanda dövlət qadın siyasəti” mövzusunda məruzələrlə çıxış ediblər.

Milli Məclisin deputatı, Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin direktoru, akademik Rafael Hüseynov çıxışında Ulu öndərin tariximizdəki əvəzsiz rolundan geniş söhbət açıb.

İctimai-Siyasi Sənədlər Arxivində mühafizə olunan 1969-1982-ci illərə aid sənədlər əsasında hazırlanan və Heydər Əliyevin şərəfli ömür yolundan bəhs edən “Quruculuq salnaməsi. Başlanğıc...” adlı sənədli xronika nümayiş olunub.

Tədbir çərçivəsində İctimai-Siyasi Sənədlər Arxivində mühafizə olunan qiymətli sənədlərdən və nəşr olunan kitablardan ibarət sərgi nümayiş etdirilib.

UNESCO İcraiyyə Şurasının sessiyasında Azərbaycanın bəyanatı səsəndirilib

Bəyanatda qeyd edilib ki, Azərbaycan öz tarixi-mədəni irsinə qarşı törədilmiş vəhşilikləri dəfələrlə beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırıb, UNESCO-ya və digər beynəlxalq təşkilatlara müraciət edərək bu irsin qorunmasını təmin etmək üçün təxirəsalınmaz tədbirlər görməyə çağırıb.

Milli bəyanatı təqdim edən ölkəmizin UNESCO-da daimi nümayəndəsi Elman Abdullayev bildirib ki, Ermənistan hakimiyyəti XX əsrdə zaman-zaman azərbaycanlıları öz tarixi torpaqlarından – Qərbi Zəngəzur, Qafan, İrəvan, Göyçə, Nüvədi və Vediden qovaraq onlara qarşı etnik təmizləmə siyasəti aparıb.

səh. 3

“Lider. Dövr. İncəsənət”

Moskvadakı “Azərbaycan” pavilyonunda sərgi

Mayın 16-da Moskvada, Xalq Təsərrüfatı Nailiyyətləri Sergi-sindəki “Azərbaycan” pavilyonunda Ümummilli lider, müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 ildönümünə həsr olunan “Heydər Əliyev – 100. Lider. Dövr. İncəsənət” adlı sərginin açılışı keçirilib.

səh. 3

Muzeylərdə “açıq qapı”nı fürsət bilənlər...

Aksiya ilə bağlı paytaxt muzeylərində qələbəlik idi

Xəbər verdiyimiz kimi, 18 may – Beynəlxalq Muzeylər Günü ilə əlaqədar insanların asudə vaxtının səmərəli təşkili, onların muzey müəssisələri vasitəsilə Azərbaycanın zəngin tarixi-mədəni irsi ilə yaxından tanış olmalarının təmin edilməsi məqsədilə Mədəniyyət Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən muzeylərdə “açıq qapı” elan olunmuşdu.

Beynəlxalq Muzeylər Şurası (ICOM) tərəfindən bu il “Muzeylər, dayanıqlılıq və rifah” mövzusunda həsr olunan əlamətdar gündə paytaxtımızın bir neçə muzeyini ziyarət etdik.

İlk olaraq Muzey Mərkəzində olduq. Mərkəzdə yerləşən Azərbaycan İstiqlal Muzeyi, Cəfər Cəbbəli adına Azərbaycan Dövlət Teatr Muzeyi, Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyi də əlamətdar gün münasibətilə “açıq qapı” elan etmişdi.

Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin filialları olan Niyazinin Mənzil-Muzeyi, Vəqif Mustafazadənin Ev-Muzeyi və Qara Qarayev

evin Ev-Muzeyi də Beynəlxalq Muzeylər Günü ilə bağlı aksiyaya qoşulmuşdular.

Paytaxtımızın sakinləri, yeri və xarici qonaqlar bu fürsətdən istifadə edərək muzeyləri ziyarət

edir, ekspozisiyalarla tanış olurdular.

davamı səh. 2-də

Beynəlxalq Muğam Festivalinin zəngin proqramı var

İki nominasiyada müsabiqə, silsilə konsertlər, simpozium, muğam marafonu...

Xəbər verdiyimiz kimi, 18-25 iyul tarixlərində “Muğam aləmi” VI Beynəlxalq Muğam Festivalı keçiriləcək. Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı, Elm və Təhsil Nazirliyinin, Azərbaycan Milli Konservatoriyasının dəstəyi ilə gerçəkləşəcək festivalda ölkəmizi aprelin 24-27-də keçirilmiş Milli Muğam Müsabiqəsinin qalibləri təmsil edəcəklər. Festivalda iştirak üçün beynəlxalq ifaçıların qeydiyyatı isə mayın 20-də başa çatır.

Festival çərçivəsində Bakı, Ağcabədi və Şuşa şəhərində müxtəlif konsertlər təşkil olunacaq.

Musiqi bayramı iyunun 18-də Heydər Əliyev Sarayında Xalq artisti Alim Qasimovun, Milli Konservatoriyada Xalq artisti Ənvər Sa-

dıqov və Əməkdar artist Emil Əfrasiyabın konsertləri ilə başlayacaq.

Iyunun 19-da Beynəlxalq Muğam Mərkəzi, Milli Konservatoriya və Daş Salnamə Muzeyində Azərbaycandan Əməkdar artist Elçin Şirinov və bir sıra muğam ifaçılarının, Əfqanıstandan Daud Khan Sadozai və İrandan

Mahan Mirarabın konsertləri olacaq.

“Muğam aləmi” festivalı çərçivəsində növbəti ifalar iyunun 20-də Kamera və Orqan Musiqisi Zalı, Beynəlxalq Muğam Mərkəzi və Milli Konservatoriyada dinlənəcək. Həmin məkanlarda Azərbaycandan Xalq artisti Səkinə İsmayilova, beynəlxalq müsabiqələr laureatı Etibar Əsədli, Hindistandan Vasumathi Badrinathan və Jyotsna Srikanth, Malidən Kankou Kouyatenin çıxışları olacaq.

Növbəti gün – iyunun 21-də Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti nəzdində fəaliyyət göstərən “Cadenza” orkestrinin, piano ifaçısı Tural Rafaelin, İrlandiyadan Macadi Nahhas, Özbəkistandan İlyos Arabov, Tacikistandan Sardor Soliyevin ifaları gözlənilir.

davamı səh. 3-də

100 mədəniyyət müəssisəsinə ekskursiya

“Məktəblilər üçün muzey həftəsi”nin builki hədəfi

Hər il ənənəvi olaraq keçirilən “Məktəblilər üçün muzey həftəsi” layihəsi bu il Ümummilli lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunub. 18-25 may tarixlərini əhatə edən layihə çərçivəsində “Muzeylər və “Heydər Əliyev ili” adlı interaktiv proqrama start verilib.

Proqram Elm və Təhsil Nazirliyi ilə Mədəniyyət Nazirliyinin əməkdaşlığı, Respublika Uşaq-Gəncər İnkişaf Mərkəzinin (RUGIM) təşkilatçılığı ilə icra edilir.

Proqramın məqsədi məktəblilərin Heydər Əliyevin dövlətçilik fəlsəfəsi və azərbaycançılıq ideologiyası, həyat və fəaliyyətinin müxtəlif dövrləri barədə məlumatlandırılması, onların Bakı şəhəri və regionlarda fəaliyyət göstərən muzeylər, qoruqlar və Heydər Əliyev mərkəzlərinin kolleksiya fondu ilə tanış olmasıdır.

Layihə çərçivəsində Mədəniyyət Nazirliyinin tabeliyində olan muzeylərə, həmçinin ilk dəfə olaraq Azərbaycanın regionlarındakı tarix-mədəniyyət qoruqları

ları və Heydər Əliyev mərkəzləri də əhatə edilməklə ümumilikdə 100 mədəniyyət müəssisəsinə ekskursiyanın təşkili planlaşdırılır.

RUGIM-in metodistləri tərəfindən hazırlanmış xüsusi proqram əsasında gənc bələdçilər və muzey işçiləri muzeylərə təşkil olunan ekskursiyalara birgə rəhbərlik edəcəklər.

Qeyd edək ki, 2015-ci ildən etibarən Elm və Təhsil Nazirliyi Respublika Uşaq-Gəncər İnkişaf Mərkəzi və UNESCO üzrə Azər-

baycan Respublikası Milli Komissiyasının birgə təşəbbüsü ilə “Məktəblilər üçün muzey həftəsi” proqramı ənənəvi şəkildə keçirilir və layihə əsasında yeni interaktiv təhsil proqramı yaradılıb. Səkkiz il ərzində maarifləndirici “Muzeylər həftəsi” proqramı çərçivəsində Bakı şəhəri və regionlarda fəaliyyət göstərən muzeylərə 110 minə yaxın şagirdin ekskursiyalarda iştirakı təşkil edilib.

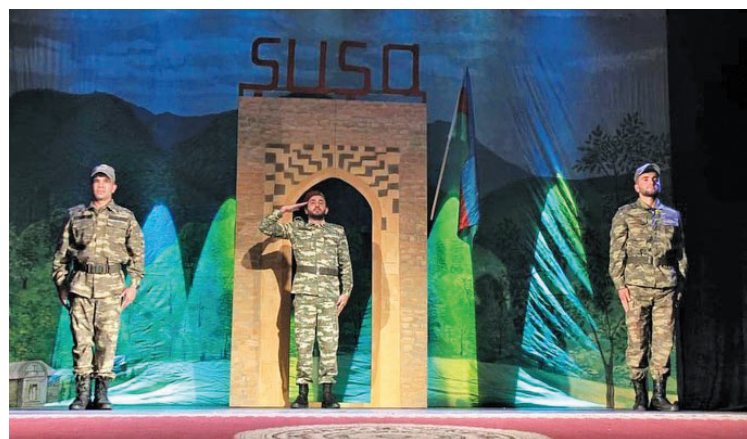
Bu il keçiriləcək “Muzeylər və “Heydər Əliyev ili” interaktiv proqramı üzrə həftə ərzində 100 mədəniyyət müəssisəsinə məktəblilərin ekskursiyası gözlənilir.

0 da “Şuşadan gələn səs”ə qoşuldu...

Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqının (ATXİ) təşkilatçılığı ilə reallaşan “Qonaq teatr” layihəsinin növbəti iştirakçısı Ağdam Dövlət Dram Teatrı oldu. Paytaxta qastrola gələn yaradıcı kollektiv repertuarına yeni daxil etdiyi “Şuşadan gələn səs” tamaşasını mayın 15-də ATXİ-nin böyük zalında göstərdi.

Zal əsas etibarilə Bakıda Ağdam nostalgiyalı teatrsevərlərlə

dolu idi. Aralarında tanınmış mədəniyyət və incəsənət xadimləri, teatr təmsilçiləri, yazırlar da vardı. Amma ən çox diqqəti cəlb edən hər iki Qarabağ müharibəsinin canlı şahidləri – qazilərimiz, heç vaxt döyüş ruhunu tərk etməyən qəhrəmanlarımız idi. O cümlədən haqq savaşımızda sonadək vuruşan və şəhid qardaşı başda olmaqla bütün igid Vətən oğullarına “Bayrağımızı Şuşaya sancacağam!” sözünü verib əməl edən Yaşar Hüseynov. Elə tamaşa da onun haqqında idi.

Yerli müəllif Nadir Qədimlinin eyniadlı pyesinə teatrın baş rejissoru Kərim Həsənov quruluş verib. Səhnə aktının

quruluşçu rəssamı Müşfiq Qarayev, musiqi tərtibatçısı Azər Şükürovdur.

davamı səh. 4-də

Məktəblilərin Ulu öndərin yubileyinə musiqili təhfiəsi

səh. 2

Teatr və musiqi kollektivlərinin bölgələrdə qastrol aksiyası davam edir

səh. 3

Sabir Mirzəyevin 80 illiyinə həsr olunan xatirə gecəsi

səh. 5

Azərbaycanın regionda davamlı sülhün və sabitliyin təmin olunması istiqamətində səylərini yüksək qiymətləndiririk. Bu, Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan və region üçün verdiyi dəyərli töhfədir. Azərbaycanın Türkiyədə baş verən zəlzələ zamanı göstərdiyi kömək də Beynəlxalq Mülki Müdafiə Təşkilatı tərəfindən yüksək dəyərləndirilir.

əvvəlki səh. 1-də

Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyi də əlamətdar günlə bağlı "açıq qapı" elan etmişdi.

Muzeyin Ekspozisiya şöbəsinin müdiri Əməkdar mədəniyyət işçisi Tomiris Babanlı qeyd etdi ki, "açıq qapı" günündə muzeyi 189-190 nömrəli tam orta məktəbin və digər orta təhsil müəssisələrinin şagirdləri, Prezident yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası, Asəf Zeynalı adına Musiqi Kolleci və müxtəlif ali məktəblərin müəllim və tələbə heyəti, eləcə də əcnəbilər ziyarət edirlər. Onlara muzeyin ekspozisiya zallarında müxtəlif dillərdə izahatlar verilir, eksponatlar və mühüm ədəbi faktlar qonaqların diqqətinə çatdırılır.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin 100 ilyinə həsr olunmuş sərgi də ziyarətçilər tərəfindən maraqla izlənilir. On lövhədən ibarət olan sərgidə Ulu öndərin Azərbaycan ədəbiyyatına, onun parlaq nümayəndələrinə sevgi və qayğısının təmsil olunan şəkillər, Heydər Əliyevin klassik dövr ustalarının bədii irsinə bağlılığını, Türk dünyasının ədəbiyyat xadimləri ilə görüşlərini, aforizmlərini əks etdirən bölmələr yer alır.

Baş çəkdiyimiz daha bir ünvan Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyi oldu. Muzeyin girişində böyük ziyarətçi axını ilə qarşılaşdıq. Bir portretin qarşısında dayanıb maraqla seyr edən gənc xanıma yaxınlaşıb "açıq qapı" aksiyası və muzey haqqında fikirlərini öyrənirik.

"Hədəf" liseyinin 10-cu sinif şagirdi olan Fatimə Paşayeva "açıq qapı" gününü müəllimindən xəbər aldığını söyləyir: "Mən də fürsətdən istifadə edərək muzeyi ziyarətə gəlmişəm. Milli İncəsənət Muzeyinə ilk dəfə gəlirəm. Bir-birindən dəyərli eksponatlar var. Ən çox xoşuma gələn isə Fridrix Avqust fon Kaulbaxın "Yelizaveta Fyodorovna" portreti oldu".

Azərbaycan regionda davamlı sülh və sabitliyin təmin olunmasına səy göstərir

Beynəlxalq Mülki Müdafiə Təşkilatının baş katibi xanım Njupuo Yap Mariatu bunu mayın 18-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevlə görüşdə deyib.

Njupuo Yap Mariatu həmçinin Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 ilyi münasibətilə Fövqəladə Hallar Nazirliyinin təşkil etdiyi əməliyyat-taktiki təlimdə fəxri qonaq qismində iştirak etməkdən məmnunluğunu bildirib.

Qonaq qeyd edib ki, Azərbaycan 1993-cü ildən Beynəlxalq Mülki Müdafiə Təşkilatının üzvü olaraq mülki müdafiə ilə bağlı məsələlərin təşviqi məqsədi daşıyan təşəbbüslərdə fəal iştirak edən ölkələrdən biridir və təşkilatın potensialının gücləndirilməsi proqramları çərçivəsində əməkdaşlığa töhfə verir. O,

təşkilatın Baş Assambleyasının 2022-ci ildə keçirilmiş sessiyasında Azərbaycanın yenidən 4 il müddətinə İcraiyyə Şurasının üzvü seçilməsini məmnunluqla vurğulayıb.

Prezident İlham Əliyev Njupuo Yap Mariatunun Azərbaycana səfərinin ölkəmizin Beynəlxalq Mülki Müdafiə Təşkilatı ilə əməkdaşlığının genişlənməsi işinə töhfə verdiyini və əlaqələrimizin perspektivləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparmaq üçün yaxşı imkan yaratdığını qeyd edib.

Azərbaycan Prezidenti Vətən müharibəsi dövründə ermənilər tərəfindən mülki şəxslərimizə qarşı ballistik raketlərin atıldığını, dinc sakinlərimizin qətlə yetirildiyini, eyni zamanda energetika obyektlərimizə də hücumların olduğunu qeyd edib, işğaldan azad edilmiş ərazi-

lərimizdə aparılan genişmiqyaslı yenidənqurma işləri barədə söz açıb.

Dövlətimizin başçısı bu ilin fevralında zəlzələdən böyük zərər görmüş Türkiyənin Kahrəmanmaraş şəhərində Azərbaycan tərəfindən 1000 evin tikintisi ilə bağlı məlumat verib.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövründə Afrika ölkələri ilə sıx əməkdaşlıq əlaqələri qurduğunu diqqətə çatdırıb, COVID-19 pandemiyası zamanı ölkəmizin Dünya Səhiyyə Təşkilatına göstərdiyi dəstəyin Azərbaycanın beynəlxalq təşəbbüslərdə fəal iştirak etməsinin daha bir nümunəsi olduğunu deyib.

Görüşün sonunda Beynəlxalq Mülki Müdafiə Təşkilatının baş katibi dövlətimizin başçısına xatirə hədiyyəsi təqdim edib.

Muzeylərdə "açıq qapı"nı fürsət bilənlər...

Aksiya ilə bağlı paytaxt muzeylərində qələbəlik idi

Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin binasında fəaliyyət göstərən Hacı Zeynalabdin Tağıyevin Ev-Muzeyindəyik. "Açıq qapı" günündə paytaxt sakinləri və şəhərimizin qonaqları, habelə xarici vətəndaşlar kompleksi ziyarət edirlər.

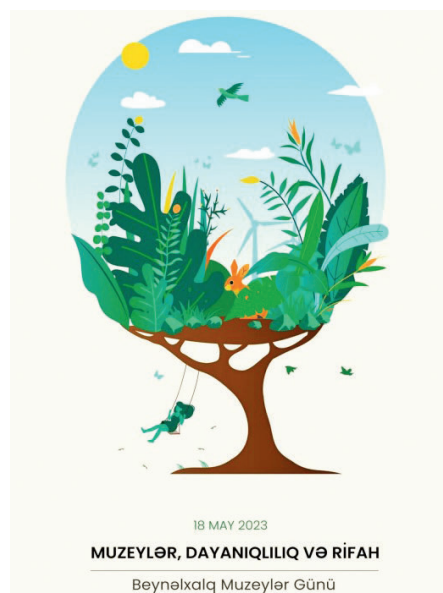
Mariya Qatrı və Morqan Sims Avstraliyanın Sidney şəhərindən ölkəmizə

gəliblər. Söylədiklərinə görə, qaldıqları hoteldə muzeylərdə "açıq qapı" elan olduğunu öyrəniblər: "Xəbəri öyrənən kimi Hacı Zeynalabdin Tağıyevin Ev-Muzeyinə üz tutduq. Tağıyevin böyük xeyriyyəçi olmasından xəbərimiz var. Fikrimizcə, vaxtilə etdiyi xeyirxahlıqlara görə bu gün də insanları Tağıyevi unutmur, ev-muzeyini ziyarət edirlər".

Hüseyn Cavidin Ev-Muzeyini əlamətdar gündə Bakı şəhərinin və paytaxta yaxın rayon və qəsəbələrin orta məktəblərinin şagirdləri, müxtəlif ali məktəblərin tələbə və müəllimləri, digər qonaqlar ziyarət ediblər.

Muzeyin bələdçiləri tərəfindən ziyarətçilərə dahi Azərbaycan şair-dramaturqu Hüseyn Cavidin həyat və yaradıcılığı, muzeyin ekspozisiyasında sergilənən nümunələr haqqında ətraflı məlumat verilib.

18 MAY 2023
MUZEYLƏR, DAYANIQLILIQ VƏ RİFAH
Beynəlxalq Muzeylər Günü

Sonuncu baş çəkdiyimiz ünvan unikal memarlığı ilə də diqqəti cəlb edən Azərbaycan Milli Xalça Muzeyi oldu. Əsl "açıq qapı" burada hiss olunurdu, qələbəlik idi.

Qonaqlar sırasında gənclər üstünlük təşkil edirdi. Həmin gənclərdən Səyyaf Orucovla həmsəhbət olurdu. Səyyaf Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin I kurs tələbəsidir. Sosial şəbəkə vasitəsilə Mədəniyyət Nazirliyinin "açıq qapı" aksiyasından xəbər tutub: "Milli Xalça Muzeyinə ilk dəfədir gəldiyim üçün kompleksdəki eksponatlara bir-bir göz gəzdirirəm. Eksponatlar sırasında ən çox milli geyimlər və "Qarabağ" xalçası diqqətimi çəkdi. Buradan ayrıldıqdan sonra gün ərzində digər muzeyləri də ziyarət etməyi planlaşdırıram. Fürsətdən istifadə edib bizlərə belə bir şərait yaratdıqlarına görə Mədəniyyət Nazirliyinə təşəkkürümü bildirirəm".

N.Məmmədli
Foto: H.Hüseynov

Məktəblilərin Ulu öndərin yubileyinə musiqili töhfəsi

Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsinin M.Maqomayev adına 26 nömrəli onbirlik Musiqi məktəbinin Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 ilyi münasibətilə hesabat konserti keçirilib.

mera Orkestrinin müşayiəti ilə Azərbaycan və xarici ölkə bəstəkarlarının əsərləri səsləndirilib.

Daha sonra səhnə məktəblilərin ixtiyarına verilib. Təhsil ocağının müxtəlif alətlər üzrə ifa edən şagirdləri, xor kollektivi və skripkaçaların ansamblı Azərbaycan və dünya bəstəkarlarının əsərlərini səsləndirib.

miş şagirdlər maraqlı və rəngarəng repertuarla çıxış ediblər.

Baş İdarənin 36 nömrəli Uşaq musiqi məktəbi Rəşid Behbudov adına Azərbaycan Dövlət Mahını Teatrında Ulu öndərin yubileyi ilə əlaqədar hesabat konserti ilə çıxış edib.

Konsertdən öncə Dövlət himni səsləndirilib və Ümummilli liderin çıxışlarından ibarət videoçarx nümayiş etdirilib.

Baş İdarənin 33 nömrəli Uşaq musiqi məktəbi isə M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasının Kamera və Orqan Musiqisi Zalında Heydər Əliyevin 100 ilyi münasibətilə hesabat konsertini təqdim edib.

Konsertdə beynəlxalq və respublika müsabiqələrində uğurla iştirak etmiş şagirdlər maraqlı və rəngarəng repertuarla çıxış ediblər.

Milli Xalça Muzeyində interaktiv tamaşa və mühazirə

2023-cü ildə Beynəlxalq Muzeylər Günü'nün "Muzeylər, dayanıqlılıq və rifah" mövzusunda həsr olunması əsas diqqəti qlobal sağlamlıq və rifah, iqlim dəyişikliyi sahəsində fəaliyyətə, yerüstü ekosistemin mühafizəsinə yönəldir, muzeyləri bu istiqamətdə maarifləndirmə işlərini gücləndirməyə çağırır.

Azərbaycan Milli Xalça Muzeyində əlamətdar günün mövzusunda uyğun olaraq mayın

18-də "Təbiətin səsi sən ovl"

adlı interaktiv tamaşa göstərilib.

Muzeyin Uşaq şöbəsi tərəfindən hazırlanan tamaşada şöbənin nəzdində yaradılmış uşaq birliyinin üzvləri və 132-134 nömrəli təhsil kompleksinin şagirdləri, həmçinin "Azəri inciləri" rəqs qrupu çıxış edib. Yerüstü ekosistemin mühafizəsi mövzusunda həsr olunan, insanları təbiəti sevməyə və qorumağa səsləyən tamaşa sonda məzmunu uyğun art obyektin nümayişi ilə bitib.

Həmin gün muzeydə həmçinin "İqlim dəyişmələri qlobal ekoloji problem kimi" adlı mühazirə keçirilib. İqlim dəyişikliyi, biomüxtəlifliyin itirilməsi kimi əhəmiyyətli

yəti qlobal problemlərlə bağlı maarifləndirmə məqsədi daşıyan mühazirə İqlim Dəyişmələri Mərkəzinin direktoru Cəmilə Məmmədova tərəfindən təqdim edilib.

"Təbiətin musiqisi"

Mayın 18-də Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyində Bülbülün Memorial Muzeyi ilə birgə Beynəlxalq Muzeylər Gününe həsr olunmuş "Təbiətin musiqisi" adlı tədbir keçirilib.

Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin direktoru Əməkdar mədəniyyət işçisi Alla Bayramova və Bülbülün Memorial Muzeyinin müdiri Fərqanə Cəbbarova çıxış edərək bu il əlamətdar günün mövzusu "Muzeylər, dayanıqlılıq və rifah" olduğunu diqqətə çatdırıblar. Qeyd olunub ki, muzeylər həm də cəmiyyətin rifahı və

dayanıqlı inkişafın, sosial həyatın bir göstəricisi olan mədəni məkanlardır.

Tədbir konsert proqramı ilə davam edib. Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin Qədim musiqi alətləri ansamblı (bədi rəhbər və konsertmeyster Xalq artisti Munis Şərifov), Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının solisti, Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının tələbələri, Bülbül adına Orta İxtisas Musiqi Məktəbinin şagirdləri – Heydər Əliyev adına IV Respublika müsabiqəsinin qalibləri və R.Hacıyev adına 15 nömrəli 11 illik Musiqi məktəbi şagirdlərinin ifaları maraqla qarşılanıb.

İstiqlal Muzeyində konsert

Azərbaycan İstiqlal Muzeyində 18 may – Beynəlxalq Muzeylər Gününe həsr olunmuş konsert proqramı keçirilib.

İstiqlal Muzeyi və Cəbrayıl Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinin birgə təşkilatçılığı ilə gerçəkləşən konsert proqramında Elm və Təhsil Nazirliyi 3 nömrəli Uşaq-gənclər inkişaf mərkəzi və Cəbrayıl rayon 7 sayılı orta məktəb, rayon və Mahmudlu kənd Uşaq musiqi məktəblərinin şagirdləri maraqlı ifaları ilə "açıq qapı" günündə muzey ziyarətçilərinin zövqünü oxşayıb.

Ziyarətçilərə muzeydə qorunan eksponatlar haqqında ətraflı məlumat verilib.

Beynəlxalq Muğam Festivalının

zəngin proqramı var

İki nominasiyada müsabiqə, silsilə konsertlər, simpozium, muğam marafonu...

əvvəli səh. 1-də

Beynəlxalq Muğam Mərkəzində Misirdən Mustafa Said və "Asil" ansamblı, Milli Konservatoriyada Azərbaycandan Firudin Həmidov, Hindistandan Varjashree Venugopal, Jyotsna Srikanth, Kamera və Orqan Musiqisi Zalında Yunanıstandan "En Chordais" ansamblı iyunun 22-də səhnəyə çıxacaq.

Iyunun 24-də Heydər Əliyev Mərkəzində Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestrinin, Milli Konservatoriyada Xalq artisti, xanəndə Teyyub Aslanov və piano ifaçısı Nicat Aslanovun konsertləri keçiriləcək.

Bakıdakı konsertlərə biletlər tezliklə iTicket.az saytı və kassalarında satışda olacaq.

Festival çərçivəsində Ağcabədi şəhərində muğam ifaçılarının iştirakı ilə konsert təşkil ediləcək. Həmçinin mədəniyyət paytaxtımız Şuşada müxtəlif məkanlarda muğam və poeziya axşamları nəzərdə tutulub. Festival günlərində beynəlxalq simpozium keçiriləcək, İçərişəhərdə instrumental muğamlar təqdim ediləcək, 24 saat ərzində eyni məkanda bir-birini əvəz edən 24 qrupun ifasında muğam marafonu və açıq havada "muğam saati" təşkil olunaçaq.

Festival çərçivəsində beynəlxalq müsabiqə də keçiriləcək. Müsəbiqənin xanəndə və instrumental ifaçılıq üzrə qaliblərini Azərbaycan, Böyük Britaniya, İraq, Özbəkistan və Türkiyədən olan beynəlxalq münisiflər heyəti seçəcək.

Festivalın sonuncu günü – iyunun 25-də M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında bağlanış mərasimində beynəlxalq müsəbiqənin qaliblərinin mükafatlandırılması və konsert olacaq.

Teatr və musiqi kollektivlərinin

bölgələrdə qastrol aksiyası davam edir

Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Ümummilli lider Heydər Əliyevin 100 illiyinə həsr olunmuş silsilə tədbirlər çərçivəsində musiqi kollektivlərinin may ayı üzrə regionlarda qastrol səfərləri keçiriləcək.

Aksiyanın məqsədi regionlarda mədəni həyatın fəallaşdırılması, əhalinin, xüsusilə də gənclərin asudə vaxtının daha mənalı keçirilməsi, yerli yaradıcı kollektivlərlə sıx ünsiyyət və faydalı təcrübə mübadiləsinə şərait yaratmaqdır.

Layihə çərçivəsində Fikrət Əmirov adına Əməkdar kollektiv Azərbaycan Dövlət Mah-nı və Rəqs Ansamblının instrumental heyəti mayın 22-də (saat 15:00) Biləsuvar rayon Heydər Əliyev Mərkəzində muğam konserti təqdim edəcək.

Ansamblın solistləri – respublika və beynəlxalq müsəbiqələr laureatı Rəvanə Qurbanova, Vəfa Vəzirova, Nurlana Abdullayeva, Nurlan Əzizbəyli və Taleh Yahyayev maraqlı proqramla musiqisəvərlərin könülünü oxşayacaqlar. Ansamblın rəhbəri Mahir Ordubadidir.

Xatırladaq ki, qastrol aksiyasına bu ilin mart ayından başlanılıb, paytaxtda fəaliyyət göstərən bir sıra teatr və musiqi kollektivləri bölgələrdə çıxış edib.

Teatr və musiqi kollektivlərinin qastrol səfərlərinə bölgələrdəki sənət ocaqları da qoşulub. Bu çərçivədə Qusar Dövlət Ləzgi Dram Teatrının kollektivi mayın 22-də (saat 11:00) Xaçmaz rayonu Heydər Əliyev adına Mədəniyyət Mərkəzində T.Özakmanın "Adət" tamaşasını nümayiş etdirəcək.

“Qorunan təbiət”

Milli İncəsənət Muzeyində multimedia

layihəsinin təqdimatı

Beynəlxalq Muzeylər Günü çərçivəsində Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə mayın 18-də Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyində “Qorunan təbiət” multimedia layihəsinin təqdimatı olub.

Muzeyin Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri, layihənin kuratoru Könül Rəfiyeva bildirib ki, bu il Beynəlxalq Muzeylər Günü üçün seçilən "Muzeylər, davamlılıq və rifah" mövzusu ekologiya, yeni incəsənət və kurator təcrübələri, ekoloji sənətkarlıq, həmçinin tekstil sənayesi ilə bağlı qeyri-adi muzey proqramını əks etdirir. Təqdim olunan multimedia layihəsi BMT-nin 2030-cu ilə qədər Davamlı İnkişaf Məqsədlərini dəstəkləyərək modanın və ənənəvi qadın sənətlərinin təbliğinə yönəlib.

İsveçin Azərbaycanı səfəri Tobias Lorentzso ölkəsinin qabaqcıl davamlı inkişaf sahəsindəki təcrübəsindən söhbət açıb. Bildirilib ki, İsveç tekstil sahəsindəki inkişafı ilə bütün dünyaya qabaqcıl, keyfiyyətli parçalardan ibarət dəb təqdim edir. Azərbaycanda hazırda İsveç rəssamının tekstildən, tullantılardan yaratdığı əsərlər nümayiş etdirilir.

Respublika Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzinin direktoru Firuzə Sultanbəyova bu cür təqdimatların əhəmiyyətini vurğulayıb. Bildirib ki, gənc nəsil tərəfindən belə mövzuların mənimsənilməsi olduqca önəmlidir.

Sonda tədbir iştirakçılarında mövzu ətrafında multimedia installyasiyaları təqdim olunub.

“Lider. Dövr. İncəsənət”

Moskvada Heydər Əliyevin 100 illiyinə həsr olunan sərgi açılıb

əsərlər nümayiş olunur. Bu əsərlərin əksəriyyəti Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrlərdə rəssam və heykəltəraşlar tərəfindən ərsəyə gətirilib.

Açılış mərasimində çıxış edən Milli İncəsənət Muzeyinin direktoru Əməkdar incəsənət xadimi Qıngız Fərzəliyev sərgi haqqında məlumat verib.

rünə qərq olmağa imkan verir. Vurğulanıb ki, bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə davamlı tərəqqi yolu ilə inamla addımlayan müasir Azərbaycan

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi, Heydər Əliyev Fondu və Rusiyadakı səfirliyimizin birgə təşkil etdiyi sərginin ekspozisiyasında Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyinin kolleksiyasından

Sərgidə Heydər Əliyevin Azərbaycanın təsviri sənət ustaları ilə görüşlərini, bu sahənin inkişafına diqqət və qayğısını əks etdirən fototendə nümayiş olunur.

Bildirib ki, sərgilənən əsərlər doğma ölkəsinin taleyi çiyində olan, güclü siyasi iradə və sarsılmaz inamla onu artıq bu gün həqiqətə çevrilmiş gələcəyə aparan dahi insanın dövr

can Ulu öndərin həyat kreditəsinə nisbətən təntənəsidir.

Mərasimdə Azərbaycanın Rusiyadakı səfəri Polad Bülbüloğlu, iki ölkənin ictimaiyyət, və mədəniyyət xadimləri iştirak ediblər.

torları, professor Asif Rüstəminin “Mir Cəlalın həyatı və yaradıcılığının ilkin dövrü”, İsmayıl Kazımovun “Mir Cəlal romanlarında bədii dil xüsusiyyətləri”, Əlizadə Əsgərlinin “Füzuli sənətkarlığı” və “Ədəbi məktəblər” monoqrafiyalarında poetika haqqında”, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Sevinc Əliyevanın “Mir Cəlal hekayələrində folklor və milli-mənəvi dəyərlər” və başqalarının məruzələri dinlənib.

M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun baş direktoru akademik Teymur Kərimli və Ədəbiyyat İnstitutunun şöbə müdiri filologiya elmləri doktoru Vəqif Yusifli Mir Cəlalə bağlı xatirələrini bölüşüblər.

Sonda çıxış edən ədibin oğlu, ADA Universitetinin rektoru professor Hafiz Paşayev Mir Cəlalın yubileyinin AMEA miqyasında qeyd olunmasını təqdirləyərək hal kimi dəyərləndirib. Bildirib ki, Mir Cəlal və Səməd Vurğun, Mir Cəlalın əsərlərinin dil xüsusiyyətləri, əsərlərinin səhnə taleyi və digər mövzularda tədqiqatların davam etdirilməsi gələcəkdə onun yaradıcılığının yeni tərəflərini açılmasına gətirib çıxaracaq.

Mir Cəlal və ədəbi-tarixi proses

Görkəmli yazıçının 115 illiyinə həsr olunmuş elmi sessiya

AMEA-nın Humanitar Elmlər Bölməsi, Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu və Azərbaycan Milli Kitabxanasının birgə təşkilatçılığı ilə “Mir Cəlal və ədəbi-tarixi proses” mövzusunda elmi sessiya keçirilib.

Görkəmli yazıçı, ədəbiyyatşünas, pedaqoq, professor Mir Cəlal Paşayev (1908-1978) anadan olmasının 115 illiyinə həsr olunan tədbirdən əvvəl iştirakçılar Milli Kitabxana tərəfindən təşkil edilən yazıçının əsərlərinin yer aldığı sərgiyə baxıblar.

AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli sessiyanı açaraq qeyd edib ki, Mir Cəlalın həyatının müəyyən dövrü akademiyanın Ədəbiyyat İnstitutu ilə bağlıdır. Bildirib ki, o, 16 il Ədəbiyyat İnstitutunda Ədəbiyyatşünaslıq şöbəsinin müdiri, bir müddət isə institutun direktor əvəzi kimi çalışıb.

Qeyd edilib ki, yazıçı ərsəyə gətirdiyi nəsr əsərləri, eləcə də ədəbiyyatşünaslıq istiqamətindəki fəaliyyəti ilə Azərbaycan ədəbiyyatında və elmində özünəməxsus yer tutur. Mir Cəlal həm də yaradıcılığı və zəngin fəaliyyəti ilə XX əsrin əvvəlləri ilə məşhur “altmışıncılar” ədəbi nəslində körpü rolunu oy

naıyb, yeni ədəbi nəslin yetişməsinə mühüm töhfələr verib.

Azərbaycan Milli Kitabxanasının direktoru professor Kərim Tahirəvun “Mir Cəlal Paşayevin ictimaiyyətə az məlum olan əsərlərinin nəşri haqqında”, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Aslan Salmansoyun “Səməd Vurğun və Mir Cəlal”, filologiya elmləri dok

UNESCO İcraiyyə Şurasının sessiyasında Azərbaycanın bəyanatı səsəndirilib

Azərbaycanlıların tarixi torpaqlarının onların fiziki izlərinin qəsədən məhv edilməsi Ermənistanda siyasətin vacib elementlərindən olub. Ermənistan ərazisində bütün Azərbaycan yaşayış məntəqələrinin və toponimlərinin adları dəyişdirilib, tarixi-mədəni irs, məscidlər və qəbiristanlıqlar məqsədlə şəkildə vandalizmə məruz qalıb və ardıcıl olaraq məhv edilib.

Bu barədə UNESCO İcraiyyə Şurasının 216-cı sessiyasında səsəndirilən Azərbaycanın milli bəyanatında deyilir.

Bəyanatda ötən il 100-dən çox azərbaycanlı alim və ictimai xadimin UNESCO-ya müraciəti xatırladılaraq, İrəvanda azərbaycanlıların yaşadığı tarixi Təpəbaşı məhəlləsinin də eyni aqibət riski altında olduğu bildirilib. Qeyd edilib ki, Qərbi Azərbaycan İcması UNESCO-nun baş direktoruna müraciət edərək Ermənistanda Azərbaycan mədəni irsinin dağıdılmasından dərin narahatlığını bildirib.

Milli bəyanatı təqdim edən ölkəmizin UNESCO-da daimi nümayəndəsi Elman Abdullayev bildirib ki, Ermənistan hakimiyyəti XX əsrdə zaman-zaman azərbaycanlıları öz tarixi torpaqlarından – Qərbi Zəngəzur, Qafan, İrəvan, Göyçə, Nüvədi və Vedidən qovaraq onlara qarşı etnik təmizləmə siyasəti aparıb.

Vurğulanıb ki, 30 ildən artıq davam edən təcavüz və işğal müddətində Ermənistan Azərbaycan ərazilərində xalqımızın mədəni

irsini talan edərək tamamilə dağıdıb. Minalar mədəniyyət obyekti, beynəlxalq və yerli əhəmiyyətli abidələr, məscidlər, məbədlər, məqbərələr, muzeylər, eksponatlar, rəsm qalereyaları, arxeoloji abidələr və kitabxanalar tamamilə yerlə yeksan edilib. Azərbaycan öz tarixi-mədəni irsinə qarşı törədilmiş vəhşilikləri dəfələrlə beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırıb, UNESCO-ya və digər beynəlxalq təşkilatlara müraciət edərək bu irsin qorunmasını təmin etmək üçün təxirəsalınmaz tədbirlər görməyə çağırıb.

Qeyd edilib ki, Ermənistan 30 ilə yaxın işğal müddətində Azərbaycan torpaqlarını minə və partlayıcı maddələrlə çirkləndirib. Bu minalar azərbaycanlıların doğma evlərinə qayıtmasına əngəl törədib.

Milli bəyanatda Azərbaycanın UNESCO çərçivəsində həyata keçirdiyi layihələr haqqında da məlumat verilib.

Qeyd edək ki, UNESCO İcraiyyə Şurasının 216-cı sessiyası Parisdə, təşkilatın qərgahında 10-24 may tarixlərində keçirilir.

Gəncə Dram Teatrı

Trabzona festivala gedib

Gəncə Dövlət Dram Teatrı 16-26 may tarixlərində Türkiyənin Trabzon şəhərində keçirilən 23-cü Qara dəniz Beynəlxalq Teatr Festivalında iştirak edir.

Gəncəli teatr təmsilçiləri festivala E.İoneskonun “Kral ölü” tamaşasını aparıblar.

Festivala Türkiyənin Ankara, İstanbul, İzmir, Ərzurum şəhərlərindən, eləcə də İtaliya, Norveç, Bolqarıstan və Qazaxıstandan teatrılar qatılıb.

Xatırladaq ki, yeni səhnə işinin quruluşçu rejissoru Tural Mustafayev, quruluşçu rəssamı Mustafa Mustafayevdir. Rolları Əməkdar artistlər Elxan Abbasov, İlham Hüseynov, Sevdə Orucova, Kəmalə Məmmədova, aktrisa Günay Cəbbərova və aktyor Ruslan Hüseynov ifa edirlər.

Musiqi məktəbinin yubiley konserti

Mayın 17-də Azərbaycan Milli Konservatoriyasında (AMK) K.Səfəraliyeva adına 16 saylı Uşaq musiqi məktəbinin Ulu öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi münasibətilə konsert proqramı təşkil olundu.

Tədbirdə AMK-nın rektoru Xalq artisti Siyavuş Kərimi çıxış edərək bildirdi ki, Ulu öndər Heydər Əliyev təhsil sistemində, mədəniyyətdə, mütəxəssis hazırlığında həmişə cəmiyyət həyatının ən vacib, strateji əhəmiyyətli bir sahəsi kimi yanaşırdı. Mədəniyyətin bütün sahələrinə Heydər Əliyevin diqqəti bu gün də hiss olunur və bu ənənə Prezident İlham Əliyev tərəfindən layiqli şəkildə davam etdirilir.

Məktəbin direktoru Fikrət Budaqov musiqi məktəbləri və gənc nəslin estetik tərbiyəsinə dövlətimizin diqqət və qayğısından söz açdı. Vurğulanıb ki, mədəniyyətimizin elə bir sahəsi yoxdur ki, Heydər Əliyevin qayğısından bəhrələnməsin.

Daha sonra məktəbin xoru, nağaraçılar ansamblı, müxtəlif alətlərdə (fortepiano, tar, kamança, fleyta və s.) müəllim və şagirdlərin ifasında konsert proqramı təqdim edildi. Azərbaycan və Avropa bəstəkarları əsərlərinin səsəndiyi konsert alqışlarla qarşılandı.

Lalə Azəri

Sabir Mirzəyevin 80 illiyinə həsr olunan xatirə gecəsi

Özünəməxsus ifa üslubu ilə seçilən Sabir Mirzəyev milli musiqi sənətimizin inkişafına töhfələr verib. Onun ifa etdiyi “Qarabağın maralı”, “Şuşanın dağları”, “Nazlına-nazlına”, “Gülə-gülə”, “Aşıqəm” xalq mahnıları, “Çahargah” və “Ras” muğamları Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin “qızıl fond”una daxil olub.

Bu fikirlər mayın 16-da Beynəlxalq Muğam Mərkəzində (BMM) Əməkdar artist, unudulmaz xanəndə Sabir Mirzəyevin (1943-2011) 80 illiyinə həsr olunan xatirə gecəsində səsləndirilib.

Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının (BXA) rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycan mədəniyyətinin və rəqs sənətinin inkişafında xidmətlərinə görə Prezidentin fərdi təqaüdünə layiq görülmüş müəllim-xoreoqrafları – Xalq artisti Yusif Qasimov və Əməkdar müəllim Pellumb Aqallıyayı təbrik edib.

Bu münasibətlə keçirilən tədbirdə BXA-nın tədris işləri üzrə prorektoru, rektor vəzifəsini müvəqqəti icra edən Əməkdar artist Nailə Məmmədzadə hər iki sənətkara akademiyanın bütün kollektivi adından çox sözlərini və arzularını çatdırıb.

Bildirilib ki, tədris ocağının fəxri olan sənətkarların yetişdirdikləri peşəkar rəqqaslar hazırda dünyanı hər yerində Azərbaycanı layi-

Milli Konservatorianın rektoru Xalq artisti Siyavuş Kərimi, Xalq artisti Ağadadaş Ağayev çıxış edərkən.

Sabir Mirzəyevin muğam sənətində qoyduğu izdən, həyat və yaradıcılığından söz açıblar.

BXA-nın kollektivi Prezident təqaüdünə layiq görülmən müəllimləri təbrik edib

qincə təmsil edirlər. Onların yetirmələri də öz növbələrində müxtəlif rəqs kollektivlərində tələbələr hazırlayıb, müəllimlərindən öyrəndikləri bilgiləri öz şagirdlərinə aşılayırlar. Bu illər ərzində Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafı yolunda çalışan bu sənətkarlara dövlət başçısının verdiyi dəyər BXA-nın kollektivi üçün qürurvericidir.

Yusif Qasimov və Pellumb Aqallıyay onlara göstərilən diqqətə görə dövlət başçısına minnətdarlıqlarını ifadə ediblər. Hər iki sənətkar çox sözlərə və mənavi dəstəyə görə BXA rəhbərliyinə təşəkkür ediblər.

Kukla teatrları bir səhnədə toplaşacaq

Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrı Azərbaycan peşəkar milli teatrının yaranmasının 150 və Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyi ilə əlaqədar silsilə tədbir və layihələr həyata keçirir. Bunlardan biri də 13-17 iyun tarixlərinə nəzərdə tutulan “Kukla Teatrları Həftəsi”dir.

Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə reallaşacaq tədbirin təşkilində məqsəd ölkədə fəaliyyət göstərən kukla teatrlarının yaradıcılıq əlaqələrini daha da genişləndirmək, təcrübə mübadiləsinə

nail olmaq, qarşılıqlı səfərlərin yeni mərhələsinə keçmək və bölgə teatrlarının yaradıcılıq imkanlarını paytaxt teatrsevərlərinə təqdim etməkdir.

Tamaşa həftəsində nümayişlər Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrında olacaq və səhnə nümunələrini bütün teatrsevərlər üçün əlçatan etmək üçün “açıq qapı” aksiyası keçiriləcək.

Teatr bayramında ölkənin mədəniyyət, incəsənət nümayəndələri, teatrşünaslar, yazıçı-dramaturqlar, uşaq ədəbiyyatı ilə məşğul olan müəlliflər, sənət təhsilli müəssisələrin nümayəndələri də təmsil olunacaqlar. Teatr-

severlər tamaşa nümayişləri ilə yanaşı müasir uşaq ədəbiyyatı, kukla teatrları və onun çağdaş inkişaf tendensiyaları, eləcə də teatr-tamaşaçı əlaqələri ilə bağlı müxtəlif formatlı müzakirələrdə də iştirak imkanı qazanacaqlar.

Sənət görüşünə uzun fasilədən sonra Naxçıvan Dövlət Kukla Teatrı da qatılacaq.

Əsl məsələ “Qaçış nöqtəsi”ni tapmaqdırsa...

rəngləri və təsvirləri seyrçini cəlb edib düşündürməyə, düşüncəsinin içində özünün daxili dünyası ilə rəssamın palıtrası arasında üzüv rəbitəyə imkan verir.

Məlumat üçün deyək ki, 67 yaşlı Əbülfəz Fərəcoğlu Naxçıvan Dövlət Rəssamlıq Məktəbinin məzunu-

Nəticə etibarilə belə bir fikir-təsvir axını yaranır: və başlanğıc nöqtəsi əsas olur, həyatda qaçmağa başladığımız an biz tələssirik, sanki gecikmişik və istədiyimizə – sərvətə, karyeraya, gülcə, müxtəlif nailiyyətlərə çatmayacağıq. Yanımızdan keçmiş münasibətlər uçqunu qaçır və biz ətrafda heç nə görmürük, amma

Yaradıcı insanlar, o cümlədən rəssamlar hər bir yaradıcılıq prosesinin əvvəlində tənhalığa çəkilməyi, ətraf aləm ilə əlaqəni kəsib tərki-dünyalıq içində olmağı sevirlər. Bu zaman yaradıcılıq baxımdan tamamlanma aktı baş verir və müəllif özünün ruhi və əqli azadəliyində yaratdığını üreklə təqdim edir. Sənət naminə bu “təib-təpilmə”yə – yaradıcı yenilənməyə hərs bir ad verir...

12-16 may tarixlərində Muzey Mərkəzində istedadlı rəssam, Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının üzvü, əsərləri indiyədək müxtəlif ölkələrdə nümayiş olunan Əbülfəz Fərəcoğlunun “Qaçış nöqtəsi” adlı sərgisi keçirildi. Ekspozisiyada müəllifin ənənə ilə müasirliyi birləşdirən 16 rəfika və 91 rəngkarlıq əsəri yer almışdı.

Sərginin açılışında Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının katibi Xalq rəssamı Ağaalı İbrahimov, Əməkdar incəsənət xadimi, sənətşünas Ziyadxan Əliyev, Naxçıvan Muxtar Respublikası Rəssamlar İttifaqının sədri Əməkdar rəssam, Milli Məclisin deputatı Ülviyyə Həmzəyeva çıxış edərək rəssamın fərqli sənət üslubuna, rəng duyumuna, daxili aləminin boyalarda təsvir çalarlarına nəzər saldılar.

Bildirdilər ki, müasir təsviri sənətdə baş verən bədii proseslərin

mürəkkəb qatlarında bəzən əvvəlcədən nəzərdə tutulmamış hadisələr də qarşılaşmalı olursan. Nəticə etibarilə seyrçi çağdaş təsvir konsepsiyalarının mürəkkəbləşmiş simvolika və paradokslarından sanki bir az yorulmuş kimi görünüşü və təbii olaraq ona təslanmış yeni bir baxışa, özünəməxsus üsluba reaksiya verir. Belə müəlliflərdən biri də ötən əsrin 80-ci illərində sənətdə ilk addımlarını atan, öz üslub və təsvir ahəngiylə seçilməyi bacaran Əbülfəz Fərəcoğludur. Onun 40 ildən artıq bir dövrü əhatə edən yaradıcılığının rəngkarlıq və qrafika nümunələrində, ilk növbədə, yenilənmə və bu yenilik içində bir estetik çağırış ön plana çıxır.

Müəllifin gerçəkliyə inamsızlığının ifadəsi təsirini yaradan bu əsərlərində gördüklərimiz rəssamın təxəyyülünün dərinliyi ilə yanaşı əzmi və inamını da asanlıqla ifadə edə bilir. Onun

dur. 1984-cü ildən Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının, 2005-ci ildən Beynəlxalq Plastik Sənətlər Assosiasiyasının üzvüdür. 1981-1994-cü illərdə Naxçıvan Rəssamlıq Məktəbində müəllim olub. 1997-2020-ci illərdə Türkiyənin müxtəlif təhsil ocaqlarında müəllimlik edib. Müxtəlif layihələr çərçivəsində Ukrayna, Almaniya, Türkiyə, Rusiya, Yaponiya, Danimarka, Bolqarıstan, Fransa, Polşa, İtaliya, Belçika, Çin və s. ölkələrdə sərgilərə qatılıb.

Müəllifin müasir ekspresionizm janrında təqdim olunan ha-zırkı sərgi isə reallığın ənənəvi obrazından imtınanı əks etdirir. Rəssam üçün gerçəkliyi olduğu kimi təsvir etməkdənsə, daxili aləmi, duyğuları göstərmək vacibdir. Rəsmlərdəki pozulmuş xətlər, ziddiyyətli rənglər, mücərrəd formalar, mübaliğələr və sadələşdirmələr – qeyri-standard yanaşma olaraq tamaşaçıya təsir edir.

vaxtın geri qaytmayacağını da bilir. Buna rağmen təəssüflən-mirik, əksinə, mübarizə aparırıq. Axı hamımız dünyaya bir dəfə gəlirik və mütləq bu həyatdan keçirik. Bəziləri daha sürətli, bəziləri daha yavaş. Kimsə qaçdı-ğına nail olur, kimisə yox.

Sonda hamımız gec-tec dayanıb həyatımızı yenidən nəzərdən keçiririk və özümüze mütləq “Hər şeyi düzgün etdikmi?” kimi ağır sualı veririk. Cavabını isə hərs bir cür təsvir edirik. Bizim qəhrəmanın illər əvvəl eşidilən, sonra sərhədlər aşaraq başqa-başqa məkanlardan duyulan səs-təsvirinə yenidən nəzər salanda sadə bir izhar görünür: bu mənim qaçışımın milyon səbəblərindən biridir. Bəs sənən ən böyük səbəbin nədir?!

Düşünürəm ki, o səbəblərdən birini tapmaq üçün sərgi ilə y-xından tanısa olmağa dəyərdi...

Həmidə Nizamiqızı

“Heydər Əliyev ili”

Mədəniyyətimizin böyük hamisi

Ümummilli lider Heydər Əliyev böyük siyasətdə olduğu bir qərindən artıq dövrdə, doğma xalqının tələyində tarixi rol oynamaqla bərabər, mədəni irsimizin qorunması və zənginləşdirilməsi, milli incəsənətin, ədəbiyyatın inkişafı, respublikada mədəni-maarif işinin qabaqcıl səviyyədə təşkili sahəsində də müstəsna xidmətlər göstərmiş.

Heydər Əliyevin mədəniyyətə diqqət və qayğısı onun dövlət xadimi kimi fəaliyyətinin bütün mərhələlərində – sovet Azərbaycanına rəhbərlik etdiyi illərdə, Moskvada, SSRİ rəhbərliyində çalışdığı vaxtda və müstəqil Azərbaycana onillik prezidentliyi dövründə tarixin yaddaşına çoxsaylı səhifələrlə yazılıb. O, hər zaman və hər yerdə Azərbaycan mədəniyyətinin böyük hamisi olub. Bununla bağlı illərin xronikasından seçdiyimiz məqamları “Heydər Əliyev ili”-nə töhfə olaraq diqqətinizə təqdim edirik...

İllərin xronikasından (34)

1982-ci il 26 sentyabr

Azərbaycan SSR-ə Sovet İttifaqının yüksək dövlət təltifinin – “Lenin” ordeninin təqdim edilməsi münasibətilə Bakıda Azərbaycan KP MK-nın və respublika Ali Sovetinin təntənəli iclası keçirilib. Ordeni Sovet İttifaqı KP MK-nın Baş katibi, SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyətinin sədri Leonid Brejnev təqdim edib. Təntənəli iclasda çıxış edən Azərbaycan KP MK-nın Birinci katibi Heydər Əliyev respublika həyatının digər sahələri kimi, mədəniyyət sahəsinin inkişafından da söz açıb.

“... Azərbaycanın müasir bədii mədəniyyəti çoxcəhətlidir, onun tərbiyə imkanları zəngin, professional yüksəliş perspektivləri intehasıdır. Ədəbiyyatçılarnın, teatr, kino xadimlərinin tam bir dəstəsi üçün vətəndaş yetkinliyi dövrü olan son illərdə incəsənətin həyatın ən gür hadisələrinə cəsarətlə müdaxilə etməsi sahəsində dəyərli təcrübə, gözəl, mürəkkəb dövrümüzün bədii qavranışında təcrübə toplanmışdır. Azərbaycan ədəbiyyatının, teatr və kinosunun 70-ci illərdə yaradılmış və respublikanın hüduqlarından çox-çox uzaqlarda şöhrət qazanmış ən yaxşı əsərləri vətəndaşlıq pafosu ilə, ən ümdə ictimai, sosial-mədəni problemləri kəskin surətdə qaldırması ilə səciyyəvidir...”

1982-ci il 5 oktyabr

Heydər Əliyev Azərbaycanda keçirilən “Lenfilm” kinostudiyası günlərində iştirak etmək üçün Leninqrad (indiki Sankt-Peterburq – red.) şəhərindən gəlmiş nümayəndə heyətini qəbul edib.

1982-ci il 12 oktyabr

Azərbaycan KP MK-da respublika rəssamlarının IX qurultayında seçilmiş Rəssamlar İttifaqı İdarə heyətinin üzvləri, tanınmış təsviri sənət ustaları ilə görüş keçirilib. Heydər Əliyev görüşdə çıxış edərək Azərbaycan təsviri sənətinin gələcək inkişafı ilə bağlı bir sıra mühüm məqamlara toxunub.

“...Bizim çox zəngin tariximiz tələb edir ki, o, dərindən, yaradıcılıqla dərk edilsin, təsviri sənətdə öz əksini tapsın. Əlbəttə, Rəssamlar İttifaqı burada bütün məsələləri ciddi şəkildə götür-qoy etməli, rəssamların yaradıcılıq xarakterlərinin istiqamətini müəyyən etməli, bu çox mühüm mövzunun işlənməsinə cəlb ediləcək müəllifləri təyin etməlidir...”

Odur ki, Azərbaycan rəssamlarının bu sahədə yaradıcılıq fəaliyyəti üçün geniş meydan vardır, tarixi mövzular olduqca çoxdur. Bu mövzular hələ rəngkarlıqda öz əksini tapmamışdır. Buna görə də rəngkarlar xalqımızın milli istiqaliliyyət uğrunda, mütləq qüvvələrə qarşı, yadelli qəsbkarlara qarşı, öz sosial qurtuluşu uğrunda apardığı mübarizəni və nəhayət, xalqımızın inqilabi fəaliyyət mərhələsinə fundamental, parlaq əsərlərdə bütün dolğunluğu ilə əks etdirmək üçün son dərəcə çox iş görməlidirlər...

Bu çox vacibdir ki, siz öz fəaliyyətinizdə Azərbaycan çərçivəsinə qapanıb qalmayınız. Təbii ki, sizin yaradıcılığınız zəngin milli tarixi irsin, dünya klassik rəngkarlığının sintezi əsasında inkişaf edir və inkişaf edəcəkdir. Lakin bu zaman siz öz yaradıcılığınızın coğrafiyasını genişləndirməli, yalnız respublika ilə bağlı mövzularla kifayətlənməməlisiniz. Siz respublikamızla əlaqədar mövzular-dan kənara nə qədər çox çıxsanız, bizim təsviri sənətimiz bir o qədər rəngarəng olar...

Biz miniatur rəngkarlığın, çoxəsrlik zəngin ənənələri olan Azərbaycan miniatur sənətinin inkişafından dəfələrlə danışmışıq. Bir neçə il əvvəl mən bu barədə öz fikrimi söyləmiş, Tahir Salahova demişdim ki, biz bu məktəbi inkişaf etdirməliyik, həm də müasir zəmində inkişaf etdirməliyik. Bu yaxınlarda mən müasir miniatur rəngkarlığına aid bir neçə əsərə baxdım. Lakin bunlar, əslində, Orta əsr miniaturlarının rəngkarlıq vasitələri ilə çıxarılan surəti idi... Əgər rəssamlar bu gün də hər işdə keçmiş sənətkarların texnikasına riayət etsələr bu, tamaşaçılar tərəfindən çətin ki, təqdir olunsun. Deməli, bu məktəbi əsas götürmək, onu yaradıcılıq mənasında inkişaf etdirmək lazımdır... Hələlik isə bizdə miniatur sənətinin dirçəldilməsi ətrafında yalnız söhbət gedir və biz istənilən nəticəyə nail olmamışıq...

Bununla əlaqədar olaraq bizim təbii sənətimiz, xüsusən xalçaçılıq sənəti daha da inkişaf etdirilməlidir. Xalqın dühası ilə yaranmış qədim əfsanələrin, həm də bizim böyük mütəfəkkirlərimizin, keçmiş şairlərin əsərlərinin motivləri və müasir həyat əsasında tematik xalçalar yaradılmasına xüsusi diqqət yetirilməlidir. Azərbaycan xalçaçılıq sənətinin yüksək bədii səviyyədə və sənətkarlıqla yaradılmış bu nümunələri əsl sənət əsərlərinə çevrilirlər...

Bir neçə kəlmə heykəltəraşlıq haqqında. Paytaxtımız Bakı üçün heykəltəraşların yaratdıqlarını bir çox yüksək qiymətləndiririk. Lakin hələ çox iş görülməlidir. Biz hər bir şəhərdə, hər bir kənddə, hər bir yaşayış məntəqəsində Azərbaycan xalqının Böyük Vətən müharibəsindəki rəşadətli hünərini əbədləşdirən abidə ucaltmaq vəzifəsini qarşıya qoymuşuq. Bu cəhətdən hələlik geri qalıraq. Doğrudur, 70-ci illərdə az iş görülməmişdir. Lakin şəhərlərin, kəndlərin, qəsəbələrin heç də hamısında belə abidələr yoxdur. Belə abidələrin yaradılmasına yüksək məsuliyyət hissələ yanaşmaq, yadda saxlamaq lazımdır ki, bu yolla biz xalqın öz qəhrəmanlarına əbədi ehtiramını ifadə edir və eyni zamanda həmin abidələr vasitəsilə bizim Azərbaycan heykəltəraşlığının malik olduğu imkanların geniş diapazonunu nümayiş etdiririk...”

1982-ci il 17 oktyabr

Heydər Əliyev Akademik Milli Dram Teatrında İlyas Əfəndiyevin “Xurşidbanu Natəvan” pyesinin tamaşasına baxıb, tamaşadan sonra yaradıcı heyətlə görüşüb.

Hazırladı: V.Orxan (davamı var)

Ortaq türk mədəniyyətinin carçısı

Görkəmli dilçi alim, türkoloq, şərqşünas, ədəbiyyatşünas, şair, poliqlot, professor Bəkir Çobanzadə çoxcəhətli elmi-ictimai fəaliyyəti ilə türk xalqları tarixində dərin izlər qoymuş ziyalıdır. O, zaman etibarilə qırx dörd il ömür sürsə də, Türk dünyasının etnik-mədəni dəyərlərini, dil və ədəbiyyatına həsr olunan dəyərli əsərləri ilə bu gün 130-cu baharını yaşayır.

Bu fədakar alim haqqında günümüzdəkə kifayət qədər kitablar, publisistik, analitik məqalələr nəşr olunub. Adil Babayevin “Bəkir Çobanzadə” monoqrafiyası (1998), Abdulla Battal Taymasın “Kırmılı filoloq-şair Bəkir Çobanzadəni tanıtma təcrübəsi” (1954), Nazif Qəhrəmanlının “Qarasubazardan olan professor” (1994), İsmayıl Otanın “Kırmılı türk şair və bilgin Bəkir Sıdkı Çobanzadə” (1999), Kənan Acarın “Kırmılı Bəkir Sıtkı Çobanzadə” (2001), Nuriyə Novruzovanın “Bəkir Çobanzadə: həyatı, elmi və pədaqoji fəaliyyəti” (2006), Cəlal Qasimovun “Bəkir Çobanzadə” (2018) kitabları o cümlədən, dilçi, ədəbiyyatşünas alimlər Tofiq Hacıyev, Fyodor Dmitri Aşnin, Ayder Memetov, Vilayət Quliyev, Məmməd Adilov, Təyyar Salamoğlu, Ramiz Əskər, Azər Turan və başqalarının elmi araşdırmaları Çobanzadə şəxsiyyəti, əqidəsi, dünyabaxışı haqqında dolğun təsəvvür yaradır, məruz qaldığı siyasi təzyiq və haqsızlıqların mahiyyəti anlaşıldıqca nadir istedad və milli təfəkkür sahiblərinin kütləvi məhvini həyata keçirən Stalin rejiminin qara, qanlı əməllərinin miqyası bilinir.

Mənşəcə Krım tatarı olan Bəkir Çobanzadə 1893-cü ilin mayında Krım quberniyasının Qarasubazar bölgəsi yaxınlığındakı Arqun kəndində “tavanı torpaq olan köhnə bir evdə” anadan olub. Atası Vahab kişi çobanlıq edər, anası Zübeydə xanım isə özgələrinin qapısında pal-paltar yuyardı. Kasıblıq içərisində keçirən bu ailədə 8 uşaq dünyaya gəlmişdi. Vahab kişinin bütün övladları azyaşlı ikən hərəsi bir vaxtda dünyadan köçürlər. Burada həmin illərin aclıq, xəstəlik faktorları da yəqin ki, az rol oynamamışdı. Ailənin yalnız Bəkir Sıdqı adını verdiyi oğlan övladı həyatda qalır. Bəkirdən 11 il sonra qız övladı Züleyxa dünyaya gəlir. Məşəq-

qət, məhrumiyyət dolu illər yaşasa da, 81 il ömür sürmüş Züleyxa xanımın vaxtında yiyələndiyi təhsili, müəllimlik təcrübəsi imkan verir ki, xatirələrini də qələmə alsın və onlar həmin dövrün hadisələrini bu gün dərk etməyə işıq salsın. O yazırdı: “Mənim adımlı bəxtsiz aqam professor B.Çobanzadə qoyub. Mollanın qarşısına çıxıb deyib: “Bacımın adını Züleyxa Şərifə qoyun. Əgər qoymasanız, nə ona baxaram, nə də kömək edəərəm. Beşiyi yıxar qaçaram!”. Molla və atam, anam da adımlı Züleyxa qoydular”.

Ailə maddi sıxıntılar, kasıblıq içərisində yaşasa da, kiçik Bəkir dərs oxumaq üçün kənd mollası Qütbəddinin yanına gedər, ondan yazıb-oxumağı, Şərqin böyük müfəkkirlərinin, şairlərinin əsərlərini mütaliə etməyi öyrənmiş. Əvəzində isə muzdur kimi onun bütün işlərini görmüş. Züleyxa xanım xatirələrində anası Zübeydə xanımdan bəhs edərkən “anam bizim elmlı oğlanımızı can-dildən sevir, “elm qazanı otsuz, ocaqsız qaynayar”, – deyə yazır.

Bəkir Sıdqı ilk təhsilini 1906-cı ildə Qarasubazardakı yeni üslublu gimnaziyaya nəzdində fəaliyyət göstərən “Rüşdiyyə” məktəbində alır. Həmin liseydə oxuyarkən imtahan zamanı növbə Bəkirə çatanda müəllimləri Həsən Səbri Ayyazov və İsmayıl bəy Qasıpralı onu lövhəyə çağırırlar. Lakin Bəkir əynindəki paltarlar nimdəs, köhnə olduğuna görə öne çıxmaqdan utanır. O zaman müəllimləri ona yanaşırlar. Bəkir də sanki bunu gözləyirmiş kimi dil-dil etməyə başlayır: “Müəllim, nə istəyirsiniz soruşun. Sədidən, Hafizdən, Füzulidən sual verin, hamısını əzbər deyəcəyəm. Qurani-Kərimdən soruşun...”.

Onun verdiyi cavablara heyran qalan Həsən Səbri Ayyazov İsmayıl bəy Qasıpralıya deyir: “İsmayıl bəy, sən Allah bir baxın, burada bir dərya var!”. İmtahanda onun adını, soyadını soruşurlar. Bəkir Sıdqı soyadı olmadığı üçün cavab verə bilmir. Yoldaşları onun kəndin çobanının oğlu olduğunu deyirlər. Müəllimləri də bu istedadlı gəncin adını “Bəkir Çobanzadə” kimi yazırlar...

1909-cu ildə “Rüşdiyyə”ni “əla” qiymətlərlə bitirən Bəkir Müsəlman Xeyriyyə Cəmiyyəti İstanbul “Sultaniyyə” məktəbində oxumağa göndərir. Bəkir Çobanzadənin təhsil illərinə nəzər sal-

dıqda klassik dövrün görkəmli dilçi və ədəbiyyatşünas alimi Xətib Təbrizinin elmlərə yiyələnmək eşqi ilə müxtəlif ərəb şəhərlərinə üz tutması hadisəsi yada düşür. Bəkir Çobanzadə də “Sultaniyyə”də beş il oxuduqdan sonra təhsilini davam etdirmək üçün Odessaya gedir.

Odessada oxuduğu illərdə slavyan dillərinə də yiyələnir. İstanbul Universitetinin ədəbiyyat dərslərində azad dinləyici kimi iştirak edən Bəkir Çobanzadə burada macar əsilli türkoloq, etnoqraf Gyula Mesaroşla tanış olur və müəlliminin məsləhəti ilə 1916-cı ildə təhsil üçün Macarıstana yollanır. Razmani Peter Tudomani Universitetinin Şərq dilləri fakültəsində təhsil aldığı illərdə macar dili, tarixi və ədəbiyyatını xüsusi bir əzməle öyrənməyə başlayır. Daha sonra fars, alman, ingilis, çex, polyak, gürcü dillərini də öyrənir. 1919-cu ildə bu təhsil ocağını qızıl medalla bitirən gənc Bəkir qıpçaqların “Kodex Kumanikus” əlyazma ədəbi abidələri ilə bağlı dissertasiya yazır. Türk filologiyası, ərəb ədəbiyyatı, macar ədəbiyyatı tarixi üzrə fəlsəfə doktoru diplomuna layiq görülür.

“Kodex Kumanikus” nə deməkdir? Qədim qıpçaqlar Avropa və xristian dünyasında “kuman”, “koman” adı ilə tanınır və öyrənilirdi. Qədim kuman-qıpçaqların bir hissəsi islami qəbul etsə də, bir qismi xristian idi. Müsəlman qıpçaqların dili, tarixi müəyyən qədər öyrənilirdi halda, xristian qıpçaqlar Şərq miqyasında, Türk dünyasında çox da araşdırılmayıb. Bəkir Çobanzadə Budapeştdə yaşadığı və elmi fəaliyyətlə məşğul olduğu 1914-1919-cu illərdə məhz xristian qıpçaq-kumanların dilində olan bu nadir yazılı mənbə – “Kodex Kumanikus” mövzusunda dissertasiyanı müdafiə etmişdi. Lakin alimin əsəri hələ də elmə məlum deyil. Belə zənn edilir ki, Bəkir Çobanzadənin şəxsi əşyaları, hələ çap olunmamış tədqiqat işləri, əlyazmaları kimi dissertasiya işi də məqsədli şəkildə məhv edilib və ya oğurlanıb. Belə bir fakt da məlumdur ki, xristian qıpçaqların mənşəyi, coğrafiyası az öyrənildiyinə görə ermənilər bu tarixi də öz adlarını çıxır, “erməni qıpçaqlar” adı ilə yalançı tarix uyduraraq bu haqda kitablar yazmağa başlayırlar.

Bəkir Çobanzadənin fəlsəfə doktoru diplomu Krım tatarlarının Ankarada yerləşən “Emel” fondunda qorunur.

Beləcə, Budapeşt şəhərini 1920-ci ildə, yeni 27-28 yaşlarında artıq yetkin bir alim kimi tərk edən Çobanzadə vətəni Krıma qayıdaraq burada həm müəllimlik edir, həm də Tataristan Xalq Maarif Komissarlığında Tatar dili şöbəsinin müdiri təyin olunur. 1921-ci ildə Krım Universitetinə dəvət edilir və Şərq fakültəsinin professoru kimi Krım-tatar dili və ədəbiyyatından mühazirələr oxuyur.

Bütün Qafqazda olduğu kimi, 1920-ci illər Krımda da bolşevizmlə milli istiqlal qüvvələrinin üz-üzə durduğu çətin zamanlar idi. Qaynaqçılar yazır ki, Çoban-

zadə vətənə döndükdən sonra fəaliyyətinin böyük qismini siyasətə həsr edib. Həmin ərəfədə Müstəqil Krım Respublikasının yaradılması ideyası uğrunda Milli Fırqə yaranmışdı və bu hərəkatın öncülü də məhz professor Çobanzadə idi. O, 1924-cü ildə, 31 yaşında Krım Universitetinin rektoru təyin edilir. Elmi tədqiqat işlərini davam etdirən alimin həmin il “Türk-tatar lisanıyyatına məxəl” adlı türk dillərinin qrammatikasına həsr olunmuş kitabı ərəsəyə gəlir. Məhz bu kitab alimin türk dillərinin eyni kökdən, eyni ailədən olduğu konsepsiyasının əsaslı ifadəsi idi. Lakin elə məhz bu əsər 1920-ci illərin sonlarından ona və yaradıcılığına qarşı ləkələmə kampaniyasının başlanmasına, mətbuatda alimi qatı pantürkist adlandıran tənqidi məqalələrin yaranmasına rəvac verdi. Bunlar daha sonra olacaqdı.

Hələ 1924-cü il idi və Çobanzadə Bakıya dəvət olunmuşdu. Burada keçiriləcək böyük bir mədəni hadisə – I Bakı Türkoloji Qurultayına hazırlıq işlərində bilik və təcrübəsi ilə yardım edəcəkdilər. Akademik Tofiq Hacıyev bu barədə yazırdı: “Bəkir Çobanzadənin savadının çəkisi, intellekt əhatəsinin genişliyi, həm dil, həm ədəbiyyat məsələlərinə yiyələnməsi olması, həm oğuz, həm qıpçaq dillərinin qrammatikasına bələdliyi, ərəb, fars, rus dilləri ilə bərabər bir neçə Avropa dillərini bilməsi və b. keyfiyyətləri onu Türkoloji Qurultayın işinin əsas hərəkətverici qüvvəsinə çevirmişdi. Tədqiqatları onu da yazır ki, həmin ərəfədə gənc Çobanzadəni Macarıstana, Leningrad Universitetinə də işləməyə dəvət etmişdilər. Lakin o, Bakını seçir. Axı burada həlledici məsələ - türk xalqlarını aydınlığa, maarifə çatdıracaq yeni əlifba, yeni təhsil, dil, türkologiya məsələləri həll olunacaqdı...”.

Belə vətənpərvər ziyalı əqidəsinin çağırışını necə dinləməyə bilirdi? Bəli, o, 1924-cü ildən Bakıda yaşamağa, dərs deməyə, elmi strukturdakı yüksək vəzifələri icra etməyə başlayır. Lakin elə 20-ci illərin sonlarından da ona qarşı şərləmə mexanizmi işə düşür. Onu burjuva millətçisi adlandıran qaragüruhun sayı, səsi gündən-günə artmağa başlayır. İş o yerə gəlib çatmışdı ki, Bəkir Çobanzadə

bu ittiham və böhtanlara cavab olsun deyə marksist ideologiyasına uyğun bir neçə əsər yazmalı olur... Bu qələmin ona yaşatdığı işgəncəni 1930-cu illərdə bacısı Züleyxaya göndərdiyi məktubda belə ifadə edir: “Mənə belə bir məqalə yazmaq qolay oldumu zənn etdin? Ürəyim qanayaraq yazdım. Lakin məqalədə, az da olsa, elmi və ictimai fəaliyyətimdən nəçin vaz keçdiyimi anlatmaqqla birlikdə, onların irədində yenə də dünya üzünə çıxacaqlarına və mənim adımlı kirləməyə deyil də, əbədləşdirməyə xidmət edəcəklərinə əmin olduğumu ifadə etdim. Sən bunu anlamalısan, bunun üçün məni suçlamağa haqqın var, amma başqa çarəm qalmadı...”.

Bəkir Çobanzadə belə bir “amannaməni”, yəni üzrxahlıq məktubunu 1937-ci ildə NKVD həbsxanasında saxlanılarkən, aylarla çəkmiş sorğu-suallardan, olmanın işgəncə və təhqirlərdən, fiziki və mənəvi xəsarətlərdən artıq təqətti itirmiş halda da yazmışdı. Budəfəki məktubu sovet Azərbaycanında xalq daxili işlər komissarı olmuş Y.D.Sumbatova ünvanlanmışdı. Həmin məktubda deyilirdi: “Mən bu ixtisas üzrə Sovet Şərqində ilk professoram ki, mənə bu adı sovet hakimiyyəti vermişdir. Mən bu respublikaların ana dilində ilk mühazirələr oxuyuram. Öz ixtisasım üzrə universitetdə ilk kurslar yaratmışam. Mən, demək olar ki, tamamilə boş bir yerdə yüzlərlə dilçi və ədəbiyyatşünas kadr yetişdirmişəm. Bunlar içərisində onlarla yüksəkixtisaslı elmi işçilər, assistentlər vardır ki, onlar ölkəmizdən xaricdə də məşhurdur”.

Lakin alimin yüksək xidmətlərinin ifadə edildiyi bu ərəzəyə Azərbaycan ziyalılığının, türkçülüüyün qəsdinə düşmüş Stalin rejimi, onun erməni-dəğnak üzvləri diqqət etmədilərmi? 1937-ci il oktyabrın 12-də SSRİ Ali Məhkəməsi Hərbi Kollegiyası Bəkir Çobanzadəni ən ağır cəzaya – güllələnməyə məhkum edir. İyirmi dəqiqə sürən məhkəmədən sonra gecəyarısı Bəkir Çobanzadə, Əhməd Cavad, Hənəfi Zeynalli, Vəli Xulufu, Əziz Qubaydulin, Məmməd Kazım Ələkbərli, Xəlil Səid Xocayev, Böyükəğa Talıblı bir yerdə güllələnmişdilər. Güllələnməzdən qabaq onları, xüsusən Çobanzadəni xalq daxili işlər komissarı Sumbatovun iştirakı ilə vəhşicəsinə döymüşdülər...

Bəkir Çobanzadə ömrünün gənclik illərindən dilçilik, ədəbiyyatşünaslıq, folklor sahəsində görkəmli bir alim kimi ad-san qazanaraq professor elmi adı almışdı. Onun parlaq şəxsiyyətinə, milli ruhun dirçəliyi yolundakı mücadiləsinə bələd olduqca anlayırsan ki, tale müəyyən seçilmiş insanları yer üzünə yalnız yüksək ideal uğrunda missiyanı yerinə yetirmək üçün bəxş edib. Elə bir ali missiya ki, həmin seçilmişlər əməlləri ilə yalnız nəslirini deyil, yüzillər sonra gələcək nəsilləri də milli özünüdərkə, tərəqqiyə, oyanışa səsləyə bilsin.

Nəzmiyyə Yigitoğlu
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru

TÜRKSOY Muzeylər Birliyi də “Heydər Əliyev ili”nə töhfə verəcək

Xəbər verdiyimiz kimi, 5-6 may tarixlərində Azərbaycan Milli Xalça Muzeyində Ulu öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş “Mədəniyyətlərarası dialoq və etnik özünəməxsusluq” adlı beynəlxalq elmi konfrans keçirildi. Konfransın qonaqları sırasında TÜRKSOY-un layihələr üzrə koordinasiatoru, həmyerlimiz Cavid Bəriş (Mövsumlulu) da iştirak edirdi. Tədbirdən sonra Cavid müəllimlə həmsöhbət olduq.

– *TÜRKSOY-dakı fəaliyyətiniz nədən ibarətdir?*

– Təhsillə bağlı Türkiyəyə getdim və uzun illərdir orada yaşayıb işləyirəm. TÜRKSOY-da əsas fəaliyyət sahəm müstəqil dövlət olmayan türk toplumları ilə bağlıdır. Rusiya, Çin, İran, Əfqanıstan, Ukrayna, Moldova və Balkan ölkələrində icma şəklində yaşayan türklərlə bağlı layihələr həyata keçirmişəm. Bilirsiniz ki, Prezident İlham Əliyev 2022-ci ilin oktyabrında Türk Dövlətləri Təşkilatının baş katibi Bağdad Amreyevlə görüşündə bu məsələyə diqqəti yönəltdi. Bütün türk təşkilatları artıq bu məsələyə həssas yanaşırlar. Bu iş bütün türk dövlətləri üçün də mühüm istiqamət müəyyən edilib.

TÜRKSOY olaraq illərdir bu istiqamətdə fəaliyyət göstəririk. Güney Azərbaycan, Qaşqay türkləri, İraq türkmənləri, Krım tatar-

ları, çuvaşlar, Sibir türkləri, uyğur, kumik, noqay, qaraçay, Ahıska türkləri və s. xalqlarla bağlı tədbir və layihələr reallaşdırmışıq. Bu məqsədlə şair və yazıçıların kitablarının müxtəlif dillərə tərcümə edilib tanıtılması və s. işlərdə redaktor və tərcüməçi kimi fəaliyyət göstərmişəm. Eyni zamanda mədəniyyət və ədəbiyyat sahəsində tanınan şəxsiyyətlərin yubileylərini keçirmişik. Çox şadam ki, TÜRKSOY rəhbərliyi tərəfindən böyük etimad göstərilərək təşkilatın Muzeylər Birliyinin baş koordinasiatorluğu da mənə həvalə edilib. Artıq bu sahədə də bir sıra addımlar atmışıq. Bu istiqamətdə fəaliyyətimizə Azərbaycanın böyük dəstəyi olub.

– *Milli Xalça Muzeyinin təşkil etdiyi elmi konfransla bağlı təəssüratlarınız necədir?*

– Bu il Türk dünyası üçün əla-mətdar hadisələrlə zəngindir.

Bunlardan birincisi də Ulu öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyidir. Həm Azərbaycanda, həm də ölkədən xaricdə silsilə tədbirlər keçirilir. Xalça Muzeyinin tədbiri də bu silsilədən idi. Yüksək səviyyədə keçən tədbirdə onlarla ölkədən iştirakçı qatılmışdı. Xalqlar birliyinin mədəniyyət nümunələri ilə tanış oldular. Tədbir həm də Azərbaycanın milli-mənəvi dəyərlərinin tanıtılmasına töhfə verdi. Məmnunam ki, konfransa moderator kimi dəvət edildim. Məhsuldar tədbir oldu. O cümlədən yeni tanışlıqlar nəticəsində bir sıra ortaqlayihələrə dair razılıqlar əldə edildi.

– *Muzeylər Birliyinin baş koordinasiator olaraq fəaliyyətiniz, planlarınız nədən ibarətdir?*

– TÜRKSOY Muzeylər Birliyinin baş koordinasiatorluğunun yaradılmasına hələ 2013-cü ildən qərar verilisə də, ötən ildən etibarən aktiv şəkildə işləyirik. Belə qərara gəlinib ki, hər il “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” hansı ölkədə olursa, həmin ölkədə bir muzeyin direktoru birliyin dönmə başqanlığını qəbul etsin. 2023-cü ildə Azərbaycanın Şuşa şəhəri “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı”dır. Muzeylər Birliyinin dönmə başqanlığını da Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin direktoru Şirin Məlikova yerinə yetirir. Onu da deyim ki, TÜRKSOY Muzeylər Birliyi 2022-ci ildə fəaliyyətə başlasa da, bu müddətdə bir si-

ra tədbirlər – ötənillik “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” Bursada forum, Budapeştdə və Moldovanın Qaqauz Yeri muxtar bölgəsində elmi-praktik konfranslar təşkil etdik. Bu il Şuşada muzey direktorlarının toplantısını keçirmək istəyirik. Həmçinin Bakıda Türk dünyası muzey əməkdaşlarının forumunu keçirməyi planlaşdırırıq.

– *Türk dövlətləri arasında muzeylərin əməkdaşlıq əlaqələri hansı səviyyədədir?*

– Millətin öz keçmişini və mədəniyyətini bilməsi gələcəyini daha doğru istiqamətdə təşkil etmək üçün önəmlidir. Fəqət bu keçmiş necə öyrəne bilər? Təbii ki, kitablar vasitəsilə. Amma tarixi əyani görməsi, toxunması və hiss etməsi üçün mütləq maddi mədəni nümunələrlə, tarixi abidələrlə tanış olmalıdır. Muzey və muzeyçilik tarixin ən qədim peşələrindən biridir. Ona görə də türk dövlətləri arasında muzeylərin işbirliyini qurmağımız çox önəmlidir. Bu cür forum və simpoziumlarda əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulması, təcrübə mübadiləsi aparılması ilə biz bu işlərə daha da təkən verir və real nəticələrini görürük. Bu kimi fəaliyyətlər türk dövlətləri muzeyləri arasında əməkdaşlığın güclənməsi və inkişafına xidmət edir.

– *Bildiyim qədər, siz həm də ədəbi yaradıcılıqla məşğul olursunuz...*

– Bəli, “Bəriş Cavid” imzası ilə ədəbi mühitdə tanınıram. Tarixçi alim olsam da, ara-sıra qəlbimdən süzlən sözləri vərəqə töküürəm. Şeirlərimi özüm qiraət edib sosial şəbəkələrdə paylaşırım. Az da olsa, oxucu və dinləyici çevrəm var. Bu da mənə böyük stimül verir. Məhəmməd Füzuli, Seyid Əzim Şirvani, Hüseyn Cavid, Əliağa Vahid kimi şairlərdən təsirlənirəm. Məktəbli çağlarımdan şeirlər yazıram. Şeirərimə musiqilər də yazılıb. Hazırda Türküm ilə də məşğul oluram. Türk dünyası şairlərinin şeirlərini Azərbaycan və Türkiyə türkcəsinə çevirmişəm. Macarıstanda görkəmli şair Şandor Petefinin (1823-1849) 200 illik yubileyi münasibətilə onun əsərlərinin TÜRKSOY-a üzv ölkələrin xalqlarının dillərinə ən yaxşı tərcüməsi üzrə müsabiqədə qalib olmuşam.

Şeirərimə musiqilər də yazılıb. TRT-nin Ankara Radiosu xorunun bədii rəhbəri və dirijoru, Azərbaycanın Xalq artisti Elnarə Kərimovanın səhnə fəaliyyətinin 30 illiyinə həsr olunmuş gecədə Qara Qarayevin “Zəfər marşı” səsləndi. Bilirsiniz ki, bu

əsər orijinalda “Dəniz neftçilərinin mahınısı” adlanırdı. Elnarə Kərimovanın təşəbbüsü və Qara Qarayevin oğlu Fərəc Qarayevin razılığı ilə mən Qarabağ Zəfərimizə həsr olunan şeir yazdım və dahi bəstəkarımızın bu məşhur əsəri ilə birgə oxundu.

– *Ulu öndər Heydər Əliyevin 100 illiyi çərçivəsində hansısa layihəni nəzərdə tutulurmu?*

– “Heydər Əliyev ili” çərçivəsində iyun ayında TÜRKSOY ölkələri muzey direktorlarının toplantısı keçiriləcək. “Heydər Əliyev və muzey sahəsi” mövzusunda elmi-praktik konfrans keçirilməsi də nəzərdə tutulub. Ulu öndər bu sahəyə çox böyük diqqət və qayğı göstərib. Bu siyasət Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva tərəfindən layiqincə davam etdirilir. Mədəniyyət beşiyimiz olan Şuşa açıq havada bir muzeydir. Təsədüfi deyil ki, şanlı Zəfərimizdən sonra Prezidentimizdən göstəriş və diqqəti ilə Şuşada muzeylərin bərpasına da xüsusi önəm verilir. Çünki biz tariximizə bağlı millətik.

Lalə Azəri

“Azərbaycanfilm” Meksikanın Milli Kino İnstitutu ilə əlaqələr quracaq

Meksikanın Azərbaycanlı səfiri xanım Viktoriya Romero mayın 16-də Cəfər Cabbarlı adına “Azərbaycanfilm” kinostudiyasının direktoru Nazim Hüseynovla görüşüb.

Kinostudiyada keçirilən görüşdə Meksika kinosunun Azərbaycanı, eyni zamanda Azərbaycan kino sənətinin Meksika və Latın Amerikası ölkələrində tanıtılması ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan kinosunun yaranmasının 125-ci, “Azərbaycanfilm”in isə 100-cü ildönümündə yeni və klassik filmlərimizin ispan dilinə tərcümə olunaraq Meksikada nümayiş, hər iki ölkənin kino xadimlərinin qarşılıqlı görüşlərinin keçirilməsi, həmçinin Meksikanın Milli Kino İnstitutu (ImCine) ilə əməkdaşlığın qurulması barədə razılığa gəlinib.

Söhbət zamanı müştərək filmlərin istehsalı ilə bağlı da fikir mübadiləsi aparılıb, bu sahədə əməkdaşlığın perspektivlərindən danışılıb.

7-ci “DokuBaku”ya ərizə qəbulu başlayır

“DokuBaku” VII Beynəlxalq Sənədli Film Festivalında iştirak üçün ərizə qəbulu elan edilib. Builki buraxılışın əsas mövzusu “KosmoDarvinizm: Dolça əsri”dir.

Festival sentyabrın 26-dan oktyabrın 1-dək keçiriləcək. Builki festivalın məqsədi sənədli film yaradıcılarının möv-cud dəyişikliklər haqqında nə düşündüklərini öyrənmək və bəşəriyyətin dövrümüzün çağırışı olan rəqəmsallaşma, həyatın çılğın tempi, texnologiyaları cəlb etmədən insanların uğur qazanmaq yollarına dair araşdırmaları bölüşməkdir.

Festival “Ən yaxşı beynəlxalq tammetrajlı sənədli film”, “Ən yaxşı beynəlxalq qısametrajlı sənədli film”, “Uşaqlar üçün ən yaxşı sənədli film (DokuKids)”, “DokuDarwin: ən yaxşı yerli sənədli film” və “Əsas müsabiqəyə daxil olmayan filmlər” nominasiyaları üzrə keçiriləcək.

Mayın 25-dən başlayacaq müraciət üçün son tarix iyulun 25-dir. Seçilən filmlər avqustun 25-də elan ediləcək.

Bakıda “Rusiya Film Festivalı”

19-21 may tarixlərində Bakıda “Rusiya Film Festivalı” brendi ilə kino günləri keçiriləcək. Bakıdakı Rus Evindən verilən məlumata görə, “Roskino” tərəfindən təşkil olunan festival “CinemaPlus Azerbaijan Cinema” kinoteatrında keçiriləcək. “Rusiya Film Festivalı” Azərbaycanda artıq üçüncü dəfə təşkil edilir. 2021-ci ildə festival onlayn formatda, ötən il isə hibrid formatda – onlayn və oflayn keçirilib.

Festival çərçivəsində beş film pulsuz nümayiş olunacaq. Tamaşaçılar fantastika janrında olan “Qırmızıpapaq” adlı ailə filmini, “Dalğalar” kinodramını, “Libereya: xəzinə ovçuları” macera hekayəsini, həmçinin Rusiya prokatında uğur qazanan “Qar kraliçası: donun əriməsi” və “Gəlin qaçırın. Kaşşey” cizgi filmlərini seyr edə biləcəklər.

Festivalın son günündə nümayiş olunacaq “Dalğalar” filminin prodüseri Bakıda anadan olmuş Səbinə Yeremeyevadır. O, Avropa Kino Akademiyasının üzvüdür. Filmin premyerası 2022-ci ildə olub.

“Film mürəkkəbdir – yaxınlarının itirilməsi, həyatda yeni mənanın axtarı-

şısı barədə bəhs edir, ona görə güman edirik ki, tamaşaçıların emosional qavrayışı da sadə olmayacaq. Lakin filmin hekayəsi və məkanının maraqlı və bədii kino dilində həll olunduğuna, finalda isə qəhrəmanlarda ümid yaranacağına görə mən filmin nümayişindən sonra ekran əsərinin estetik cəhətdən qəbul olunacağına və ondan düzgün zövq alınacağına ümid edirəm”, – deyə Səbinə Yeremeyeva qeyd edib.

Prodüser bildirib ki, Azərbaycan dilində də film çəkməyi planlaşdırır: “Mən yarı azərbaycanlıyam, ailəm qismən Bakıda yaşayır, bura mütəmadi olaraq gəlirəm. Uzun müddətdir ki, yerli kinematografiya ilə əməkdaşlıqda Azərbaycan dilində film çəkmək istəyirəm. Güman edirəm ki, bu işdə faydama ola bilər”. Onun sözlərinə görə, film üçün artıq ideya və maraqlı – “elçilik və ya Azərbaycanda evlənmək” mövzusu var.

“Russian Film Festivalı” brendi ilə Rusiya kinosu günləri 2020-ci ildən Rusiya Federasiyası Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə “Roskino” tərəfindən təşkil edilir. Ötən il festival 30 ölkədə keçirilib və ümumilikdə 6,5 milyondan çox tamaşaçı toplayıb.

Mən sizin qarşınıza mahnılarla gəldim...

Bir gözəl yaz axşamı (3 may) Rəşid Behbudov adına Dövlət Mahnı Teatrının solisti Aynur İsgəndərli ilk solo konsert proqramı ilə tamaşaçıların qarşısına çıxdı. Konsertdən aldığı təəssürat o qədər böyük idi ki, onun haqqında yazıb musiqi-sevərlərə bölüşməyi qərara aldı.

Öncə vurğulamaq istəyirəm ki, konsertə yığılan insanların arasında tanınmış musiqi xadimləri də vardı. Konsertin aparıcısı tamaşaçıları salamlayaraq R.Behbudov adına Dövlət Mahnı Teatrının nəzdində tarzən Mirxalid Salayevin rəhbərliyi altında fəaliyyət göstərən instrumental ansamblı təqdim etdi. Ansamblın ifasında görkəmli bəstəkarımız Arif Məlikovun “Sehrlili xalat” kinofilminə (1964) yazdığı musiqi əsasında gözəl kompozisiya səsləndirildi və bu, tamaşaçıları möhtəşəm sənət əhvalına köklədi. Sonra sürətli alqışlarla müğənni Aynur İsgəndərli səhnəyə dəvət edildi.

Qeyd etməliyəm ki, Aynur İsgəndərlinin musiqi istedadı çox erkən yaşlarından özünü büruzə verməyə başlayıb və ona ilk müəllimlik edən atası – tanınmış pianoçu Akif İsgəndərli olub. Konsertin başlanğıcında Aynurun ifa etdiyi Tofiq Quliyevin “Qüdrətli Azərbaycan” (söz: Əliağa Kürçaylı) mahnısını mehç Akif müəllim özü royalda müşayiət etdi. Repertuara daxil edilmiş biri-birindən gözəl mahnılar tamaşaçıları sanki 70-80-ci illərə qaytardı. Həmin zamanlarda sevimli müğənnilərimiz, əsrarəngiz səse malik Mirzə Babayev, Şövkət Ələkbərova, Gülağa Məmmədov, Akif İslamzadə, Flora Kərimova, Yalçın Rzazadə və digərləri tamaşaçıların zövqünü oxşayan mahnılarla dinləyiciləri ovsunlayırdılar. Konsert zamanı Aynurun məlahətli səsinde unudulmaz sənətkarımız Şövkət Ələkbərovanın səs çalarlarını duyduq və bu, təbii ki, təqild deyildi, bu Allahdan gənc müğənniyə verilmiş gözəl səs tembridir.

Ümumiyyətlə, keçən əsrin 70-80-ci illərində musiqi sənətinin, o cümlədən mahnı yaradıcılığının inkişafında Azərbaycanla rəhbərlik etmiş Ulu öndər Heydər Əliyevin olduqca böyük istiqamətverici rolu olub. Mehç Heydər Əliyevin tapşırığı ilə 1973-ci ildə Azərbaycan KP MK-nın “Respublikada kütləvi mahnıların inkişafında ciddi nöqsanlar” haqqında qərarı qəbul edildi və bəstəkarlara zamanın tələbinə uyğun olan – gənclərimizin vətənpərvərlik ruhunu artıran, sa-

də insanların əməyini tərənnüm edən və yüksək estetik zövqü formalaşdıran mahnıların yaranması tapşırıldı. Bunun nəticəsində həmin illərdə S.Rüstəmov, H.Xanməmmədov, C.Cahangirov, T.Quliyev, R.Hacıyevin ənənələri davam edilərək Ş.Axundova, A.Məlikov, V.Adiqözalov, R.Mirişli, O.Kazımi, E.İbrahimova, T.Hacıyev, E.Sabitoglu kimi bəstəkarların yüksək bədii zövqü və dərin məzmunlu mahnıları yaranmağa başladı ki, onların hər biri ilə bu gün də fəxr edirik.

Aynur İsgəndərlinin peşəkar müğənni olaraq mehç “qızıl fond”umuzu aid mahnılara müraciəti heyranlıq doğurdu. O, müasir ifasına rəğmən zaldakı tamaşaçıları sanki həmin illərin ab-havasına qaytarır, hamını xəyalən keçmişə aparırdı. Tamaşaçıların sürəkli alqışlarından hiss olunurdu ki, müğənninin repertuar seçimi olduqca uğurlu alınıb, çünki ifa etdiyi hər bir musiqi nömrəsi onların üreyindən xəbər verirdi.

Aynur İsgəndərlinin səsinin bezi özəl xüsusiyyətlərini qeyd etmək istərdim. Bəlkə də çox nadir hallarda bir vokalistin geniş səs diapazonu ilə yanaşı ona milli musiqimizin bütün incəliklərini də xanəndələrə xas tərzdə ifa etmək bacarığı qismət olur. Həmin konsertdə iştirak edənlərin arasında müğənniyə vaxtında Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində estrada ifaçılığı üzrə dərs demiş bəstəkar Əməkdar incəsənət xadimi Xaqi Gərayzadənin və peşəkar xanəndələrə (o cümlədən, Aynura) muğamın bütün sirlərini aşılayan Qəzənfər Abbasovun zalda əyləşməsi onun həyəcana-

nını və məsuliyyətini bir qədər də artırdı. Lakin Aynur səhnədə olarkən diqqətimi çəkən bir an oldu. Onun ifasında kiçik, amma çətin muğam parçasını ürekdən

Səferliyə aid “Bir könül sındırmaşam”, musiqisi Emin Sabitoğluna, sözləri isə Vəqif Səmədoğluna aid “Bəlkə”, musiqisi Tofiq Quliyevin, sözləri Zeynal Cabbarzadənin olan “İlk bahar” və digər populyar mahnılar alqışlarla qarşılandı. Musiqisi İlahə Qismətin, sözləri Bəxtiyar Vahabzadənin olan “Nağıl gecəm” mahnısı duet üçün yazıldığına görə onu Aynur İsgəndərli ilə Dövlət Mahnı Teatrının solisti Fəxri Kazım Nıcat birgə ifa etdilər.

Müğənninin konsert zamanı həm də Azərbaycan klassik musiqisinə müraciəti təqdirəlayiq idi. Onun görkəmli bəstəkar Fikrət Əmirovun “Sevil” operasından Sevilin ariyasını ifa etməsi (fortepiano və pianoçu Nigar Heydərlinin müşayiəti ilə) təsadüfi deyildi. Gənc müğənni eyni zamanda Ü.Hacıbəyli adına BMA-nın doktorantıdır və bu sərtirlerin müəllifinin elmi rəhbərliyi ilə “Azərbaycan vokal sənətinin inkişafında Firəngiz Əhmədovanın rolu” mövzusunda dissertasiya üzərində səylə çalışır. Məlumdur ki, Sevil obrazını ilk dəfə opera səhnəsində 1953-cü ildə SSRİ və Azərbaycanın Xalq artisti Firəngiz Əhmədova canlandırdı. Aynurun mehç “Sevil” operasından bir ariyanı oxumasını bununla da izah etmək olar.

Bir sözlə, müğənninin olduqca maraqlı və rəngarəng tərtib edilmiş konsert proqramı vardı və solo konsert Müslüm Maqomayevin Nəbi Xəzrinin sözlərinə yazdığı möhtəşəm “Azərbaycan” mahnısının ifası ilə yekunlaşıdı.

Yeri gəlmişkən qeyd etməliyəm ki, A.İsgəndərli Müdafiə Nazirliyinin Əlahiddə Nüməvəsi Orkestrinin solistidir. Buna görə də konsertin bağlanışı üçün həmin mahnının seçilməsi təsadüfi deyil. Aynur bu mahnını əla yüksək tonallıqda və pafosla ifa etdi ki, dinləyən hər kəs onun həm səs əhəngindən, həm vətənpərvər ruhda ifasından, həm də yüksək təstisatürdə sərbəst gəzişməsindən olduqca məmnun qalaraq müğənnini “Bravo!” sədələri altında gur alqışlayaraq konsertin bitməsinə görə heyfslənirdilər. Arzu edirəm ki, belə konsertlərin sayı daha da çox olsun və istedadlı gənc ifaçılarımızın çıxışlarını bildiren afişalar tez-tez şəhərimizi bəzəsin.

Nuridə İsmayilzadə
BMA-nın elmi-tədqiqat laboratoriyasının müdiri, dosent

Xatirə təqvim	20–23 may
Azərbaycan	
20 may 1883 – Xalq artisti, vokalçı Konstantin Lvoviç Knjnikov (1883-1952) anadan olub. Azərbaycan Dövlət Opera və Balet Teatrında çalışıb, Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında dərs deyib.	
20 may 1888 – Görkəmli şair və maarifçi Seyid Əzim Şirvani (Seyid Əzim Seyid Məhəmməd oğlu Mir Cəfərzadə; 9.7.1835 – 1888) vəfat edib. Doğma şəhəri Şamaxıda dəfn olunub.	
20 may 1884 – Ədəbiyyatşünas və şair Salman Mümtaz (Salman Məmmədmin oğlu Əsgərov; 1884-1941) Şəkiddə anadan olub. “Molla Nəsrəddin” jurnalında məqalə və şeirləri dərc olunub. Klassik ədiblərimizin əlyazmalarını toplayıb. “Azərbaycan ədəbiyyatının qaynaqları” kitabını yazıb.	
20 may 1907 – Milli səhnəmizdə çıxış edən ilk azərbaycanlı qadın müğənnilərdən biri, Xalq artisti Həqiqət Əli qızı Rzayeva (1907 – 2.8.1969) Lənkəranda doğulub. Opera və Balet Teatrının solisti olub, filmlərdə (“Ögey ana”) çəkilib.	
20 may 1920 – Tanınmış filosof, Azərbaycan EA-nın müxbir üzvü Ziyəddin Bahadır oğlu Göyüşov (1920-1984) Ağdam rayonunun Boyəhmədli kəndində anadan olub.	
20 may 1923 – Dramaturq, publisist Rauf Əbdülbəqioğlu İsmayilov (1923-1980) Bakıda doğulub. “İkinci ailə”, “Son məktub” pyesləri Gənc Tamaşaçılar Teatrında səhnəyə qoyulub.	
20 may 1929 – Folklorşünas alim Mürsəl İsmayıl oğlu Həkimov (1929-2006) Qazax rayonunun Kəmərlı kəndində doğulub.	
20 may 1940 – Əməkdar mədəniyyət işçisi, rejissor Rafiq Atakişiyev (1940 – 27.9.2012) Füzuli rayonunda anadan olub. Musiqili Komediya, Ağdam, Gəncə teatrlarında çalışıb.	
20 may 1945 – Tanınmış rejissor, ssenarist, jurnalist Davud Hüseyn oğlu İmanov (1945-2002) anadan olub. Bədii (“Zirzəmi”) və sənədli (“Sumqayıtın əks-sədası”) filmlər, “Mozaika” kinojurnalı üçün sühətlər çəkib.	
20 may 2000 – Prezident Heydər Əliyev görkəmli teatr və kino xadimi, Xalq artisti Möhsün Sənəninin 100 illik yubileyi haqqında sərəncam imzalayıb.	
20 may 2010 – Prezident İlham Əliyev görkəmli dirijor, bəstəkar, SSRİ Xalq artisti Niyazinin 100 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.	
20 may 2021 – Əməkdar artist, rəqqas Qorxmaz Ağababaoğlu Qurbanov (18.7.1940 – 2021) vəfat edib.	
21 may 1922 – Şairə, dramaturq Cahan Hüseyn qızı Əfruz (Dilanova; 1922-1984) Tovuz rayonunda doğulub.	
21 may 1928 – Tanınmış aktrisa, Azərbaycanın Əməkdar artisti, Rusiyanın Xalq artisti Tamilla Mirsüca qızı Ağamirova (1928 – 31.8.2021) Bakıda anadan olub. 1952-ci ildən Moskvada “Romen” teatrında çalışıb. “Azərbaycanfilm” kinostudiyasında “Onun böyük ürəyi”, “Koroğlu”, “Əsl dost”, “Yenilməz batalyon” filmlərinə çəkilib.	
21 may 2021 – Azərbaycanın, Rusiyanın və keçmiş SSRİ-nin Xalq rəssamı, Dövlət mükafatları laureatı, Sosialist Əməyi Qəhrəmanı Tahir Teymur oğlu Salahov (28.11.1928 – 2021) vəfat edib. Rusiya Rəssamlıq Akademiyasının vitse-prezidenti olub. Məşhur əsərləri: “Bəstəkar Qara Qarayevin portreti”, “Təmircilər”, “Şəhər eşelonu” və s.	
22 may 1888 – Yazıçı, maarif xadimi Qantəmir (Qafur Sədrəddin oğlu Əfəndiyev; 1888 – 28.1.1944) Göyçay mahalının Potu kəndində anadan olub. 1939-cu ildə Orta Asiyaya sürgün edilib, orada dünyasını dəyişib.	
22 may 1918 – SSRİ Xalq artisti, görkəmli rejissor, teatrşünas, professor, Dövlət mükafatı laureatı Mehdi Əsədulla oğlu Məmmədov (1918 – 28.1.1985) Şuşada doğulub. Gəncə Dram, Akademik Opera və Balet, Akademik Milli Dram, Rus Dram teatrlarında baş rejissor işləyib. Azərbaycan Teatr Cəmiyyətinin (indiki Teatr Xadimləri İttifaqı) sədri olub. “Onu bağışlamaq olarmı?” filmində çəkilib.	
22 may 1928 – Xalq rəssamı Nadir Sadıq oğlu Qasımov (1928 – 10.3.2000) Bakıda anadan olub. Yaradıcılığında portrət janrı və mənzərə əsərləri xüsusi yer tutur. Əsərləri Tretyakov qalereyasında (Moskva), MDB ölkələrinin muzeylərində saxlanılır.	
22 may 1937 – Bəstəkar, Xalq artisti Aqşin Əliqulu oğlu Əlizadə (1937 – 3.5.2014) Bakıda anadan olub. “Babək”, “Qafqaza səyahət” baletləri, kantata, simfoniya və digər janrlarda əsərlərin müəllifidir. Filmlərə (“Tütək səsi”, “Sizi dünyalar qədər sevirdim”) musiqi yazıb.	
22 may 1941 – Bakının Suraxanı rayonunun Əmircan qəsəbəsində milli təsviri sənətin görkəmli nümayəndəsi, Xalq rəssamı Səttar Bəhlulzadənin Ev-Muzeyinin açılışı keçirilib.	
23 may 1524 – Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin banisi, böyük sərkərdə, şair Şah İsmayıl Xətai (17.7.1487 – 1524) vəfat edib. Ərdəbilə Şeyx Səfi məqbərəsinə dəfn olunub.	
23 may 1905 – Əməkdar artist, rejissor Heydər Məşədi Aslan oğlu Şəmsizadə (1905-1981) Şuşada doğulub. Ağdam Dövlət Dram Teatrında çalışıb, Aşqabaddakı Azərbaycan teatrında tamaşalar qoyub.	
23 may 1919 – Xalq yazıçısı Hüseyn Məmmədli oğlu İbrahimov (1919 – 10.4.2008) Naxçıvan MR Şərur rayonunun Şaxtaxtı kəndində doğulub. “Şirin xatirə”, “Bahar yağışı”, “Qu quşları öləndə oxuyurlar” və s. kitabların müəllifidir.	
23 may 1959 – Əməkdar incəsənət xadimi, pianoçu İbrahim Hacıbaba oğlu Quliyev (1959 – 16.1.2010) anadan olub. Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin direktoru (2009-2010) işləyib.	
23 may 1961 – Əməkdar incəsənət xadimi, bəstəkar Nailə Ağabala qız Mirməmmədli (1961 – 4.1.2021) Bakıda anadan olub. Xalq mahnılarını xor üçün işləyib, filmlərə musiqi yazıb.	
23 may 1986 – Xalq artisti, rejissor, Azərbaycan musiqili teatrının yaradıcılarından biri Şəmsi Bədal bəy oğlu Bədalbəyli (23.2.1911 – 1986) vəfat edib. Filarmoniyanın, Musiqili Komediya Teatrının direktoru, Azərbaycan Teatr Cəmiyyətinin (indiki Teatr Xadimləri İttifaqı) sədri olub.	
23 may 2016 – Sloveniyanın paytaxtı Lyublyanada dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin abidəsinin (müəllif – Ukraynada yaşayan azərbaycanlı heykəltəraş Seyfəddin Qurbanov) açılış mərasimi keçirilib.	
Dünya	
20 may 1799 – Fransız yazıçısı Onore de Balzac (Honore de Balzac; 1799 – 18.8.1850) anadan olub. “Bəşəri komediya” silsiləsindən romanların müəllifidir.	
20 may 1804 – Rus bəstəkarı Mixail İvanoviç Qlinka (1804-1857) anadan olub. “İvan Susanin”, “Ruslan və Lyudmila” operalarının müəllifidir.	
20 may 1882 – Norveç yazıçısı, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı (1928) laureatı Sigrid Undset (Sigrid Undset; 1882-1949) anadan olub. “Kristin, Lavransın qızı”, “Ulav və onun uşaqları” və s. tarixi romanların müəllifidir.	
20 may 1923 – Cənubi Afrika yazıçısı, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı (1991) laureatı Nadim Qordimer (Nadine Gordimer; 1923 – 13.7.2014) anadan olub.	
21 may 1471 – Alman boyakarı, qravüracı və incəsənət nəzəriyyəçisi, İntibah dövrünün məşhur rəssamı Albrext Dürer (Albrecht Dürer; 1471-1528) anadan olub.	
21 may 1906 – SSRİ Xalq artisti, rejissor, aktyor Sergey Gerasimov (1906-1985) anadan olub.	
22 may 1813 – Alman bəstəkarı, dramaturq Rixard Vagner (Wilhelm Richard Wagner; 1813-1883) anadan olub. Operaları: “Tristan və İzolda”, “Nibelunqlar üzüyü” (tetralogiya).	
22 may 1859 – İngilis yazıçısı Artur Konan Doyl (Arthur Conan Doyle; 1859-1930) anadan olub.	
22 may 1891 – Alman şairi, incəsənət nəzəriyyəçisi Yohannes Bexer (Johannes Robert Becher; 1891 – 11.10.1958) anadan olub.	
23 may 1891 – İsveç yazıçısı, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı (1951) laureatı Fabian Lagerkvist (1891-1974) anadan olub. Əsərləri: “Cəllad”, “Cırdan”, “Savilla” və s.	
Hazırladı: V.Orxan	

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatı – TÜRKSOY-un ənənəvi layihələrindən “Fotoqraflar görüşü”nün builki məkanı qədim söz-sənət beşiyimiz – “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” Şuşa olub.

17-ci dəfə keçirilən layihənin iştirakçıları 11-15 may tarixlərində Şuşada bir araya gəliblər. Nurlan Tahirli, Rauf Umudov, Araz Adıloğlu (Azərbaycan), Səbi Maemero (Qazaxıstan), Urmatbek Osmoev (Qırğızıstan), Ümid Sobirov (Özbəkistan), Abdulhamit Yalçın, Sami Türkay, İlker Cihat Çatak (Türkiyə), Sunalp Çelebi (Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti), Güler Fedai və Vüqar Novruzoğlu (TÜRKSOY) “mədəniyyət paytaxtı” ilinin rəsmi açılışından (12 may) sonra

şəhərdəki tarix-mədəniyyət abidələrini fotokameranın yaddaşına köçürüblər.

Fotoqrafların kadrlarında şəhərin simvoluna çevrilən memar-

lıq abidələri ilə yanaşı, 28 illik erməni işğalı nəticəsində vandallizmə məruz qalan tarixi tikililərin xarabalıqları da qatı dumanın fonunda əks olunub.

Fotolar “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” ili tədbirləri çərçivəsində keçiriləcək sərgidə nümayiş olunduqdan sonra albom kimi nəşr ediləcək.

Azərbaycanlı dirijorun Rusiya Dövlət Akademik Simfonik Orkestri ilə konsertləri

Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının musiqi rəhbəri və baş dirijoru, Əməkdar artist Əyyub Quliyevin rəhbərliyi ilə Y.Svetlanov adına Rusiya Dövlət Akademik Simfonik Orkestri silsilə konsertlər verib.

Moskva Dövlət Filarmoniyasının əsas salonu – Çaykovski konsert zalında təqdim olunan “Bir şədevrin tarixçəsi” və “Gənc istedadlar” proqramı üzrə konsertlər böyük maraqla qarşılanıb.

“Bir şədevrin tarixçəsi” layihəsi çərçivəsində dahi Avstriya bəstəkarı Frans Şubertin “Yarımçıq”

adı ilə tanınan 8-ci simfoniyası ilk dəfə olaraq tam variantda ifa olunub. Gecədə bəstəkarın əl-

yazmaları əsasında məşhur musiqişünas Filip Leqq tərəfindən bərpa edilən əsər Əyyub Quli-

yevin dirijorluğu ilə bütöv şəkildə səslənib. Simfoniya ilə bərabər proqramda F.Şubertin “Rozamunda, Kipr şahzadəsi” pyesinə yazdığı musiqi də yer alıb.

Digər konsertdə xüsusi istedadla malik üç gənc musiqçi – beynəlxalq müsabiqə laureatları Nikolay Kuznetsov (fortepiano), Aleksandr Papuşev (skripka) və Sergey Davidçenkonun (fortepiano) çıxışları rəğbət doğurub. Təməşağclıların marağı nəzərə alınaraq həmin solistlərin ifasında N.Paqanini, S.Prokofyev və C.Gergvinin əsərləri Moskva Filarmoniyası tərəfindən lentə alınıb və rəsmi sayta yerləşdirilib.

Mayın 16-da 76-cı Kann Film Festivalı işə başlayıb. Dünyanın ən nüfuzlu kino müsabiqəsinin prezidenti vəzifəsini ilk dəfə qadın – almaniyalı prodüser İris Knoblox (Knobloch) həyata keçirir. O, 2022-ci ilin iyulunda vəzifəsinin icrasına başlayıb və 3 il müddətində bu postu tutacaq.

Münsiflər heyətinə isə İsveç rejissoru, “Qızıl palma budağı”nın (Kann festivalının baş mükafatı) iqtisadçısı Ruben Estvud başçılıq edir.

21 may Dialoq və inkişaf naminə Dünya Mədəni Məxfəlik Günüdür (World Day for Cultural Diversity for Dialogue and Development). BMT Baş Assambleyasının 2003-cü il 20 fevral tarixli qətnaməsi ilə qeyd olunur.

218 il əvvəl...

21 may 1805-ci ildə Rusiya-İran müharibəsi (1804-1813) gedişində Şəki xanlığının Rusiyaya birləşdirilməsinə dair ikinci Kürəkçay müqaviləsi bağlanıb. Mayın 14-də bağlanan birinci müqavilə ilə Qarabağ xanlığı Rusiyaya ilhaq edilmişdi. Şəki hakimi Səlim xan və Rusiyanın Qafqaz qoşunlarının komandanı general Sisianov tərəfindən imzalanan müqaviləyə əsasən, ruslar xanlığa nisbi özünüidarə vəd etmişdi. Lakin bu, işğalı pərdələmək üçün idi. Gəncə (1804), Qarabağ və Şəki xanlıqlarını (1805) ələ keçirməklə Rusiya Azərbaycanın torpaqlarının istilasını genişləndirdi.

100 il əvvəl...

23 may 1923-cü ildə Azərbaycan Mərkəzi Dövlət Kitabxanasının (indiki Milli Kitabxana) təntənəli açılışı keçirilib. Kitabxana Azərbaycan Elmlər Akademiyası Rəyasət Heyətinin binasında yerləşirdi. 1939-cu ildə kitabxanaya müfəkkir, yazıçı-dramaturq M.F.Axundzadənin adı verilib. 1960-cı ildə kitabxana Xaqani küçəsindəki indiki binasına (memar Mikayıl Hüseynov) köçüb. 2004-cü ildə Nazirlər Ka-

TÜRKSOY-un builki “Fotoqraflar görüşü” Şuşada gerçəkləşib

76-cı Kann Film Festivalı başlayıb

İlk mükafatı qazanan Maykl Duqlas olub...

dim edilib. Aktyor mükafatı qəbul edərkən “Bu festivalın 76 yaşı var, amma mən daha qocayam”, – deyə zarafat edib.

insult keçirmişdi. Onu da qeyd edək ki, festivalın açılış mərasiminin aparıcısı aktrisanın qızı Çiara Mastroianni olub.

Təqdimatda festivalın builki poster siması – ünlü fransız aktrisa Katerin Denev də iştirak edib. 80 yaşlı aktrisa sonuncu dəfə 2020-ci ildə kinokamera qarşısına çıxmış və “Məndən sonra” filminin çəkilişi zamanı

76-cı Kann Film Festivalı mayın 27-dək davam edəcək. 1946-cı ildə əsası qoyulan kinofestival indiyədək bir dəfə, 2020-ci ildə COVID-19 pandemiyası səbəbindən keçirilməyib.

V.Kamal

Hava Yolları 388 təyyarəsi ilə dünyada ən böyük 9-cu aviaşirkət olub. 129 xarici ölkədə 340 hava limanına uçuşlar həyata keçirir.

74 il əvvəl...

23 may 1949-cu ildə Almaniya Federativ Respublikasının Konstitusiyası qəbul edilib və Almaniyanın ikiye bölünməsi rəsmiləşib. ABŞ, Britaniya və Fransanın nəzarətində olan sektorlarda AFR-in (Qərbi Almaniya) yaradılmasından sonra SSRİ-nin nəzarətində olan Şərqi Almaniya da sosialist yönüli dövlət – Almaniya Demokratik Respublikası (7 oktyabr 1949-cu il) yarandı. 1990-cı ilin 3 oktyabrında iki Almaniya birləşdi.

51 il əvvəl...

20 may 1972-ci ildə Qərbi və Şərqi Kameron birləşərək unitar dövlətə çevrilib. Birinci Dünya müharibəsi zamanı Kamerun Frans və Britaniya tərəfindən parçalanmışdı. 1960-cı illərdə iki ayrı dövlət müstəqillik qazanmışdı.

33 il əvvəl...

22 may 1990-cı ildə Yəməni Ərəb Respublikası (Şimali Yəməni) və Yəməni Xalq Demokratik Respublikası (Cənubi Yəməni) birləşib, vahid Yəməni Respublikası yaranıb. Ərəbistan yarımadasında yerləşən Yəməni XVIII əsrdən Osmanlının nəzarətində idi, 1839-cu ildə cənub Britaniya protektoratlığına keçmişdi. 1918-ci ildə Şimali Yəməni, 1967-ci ildə isə Cənubi Yəməni müstəqillik qazanmışdı.

29 il əvvəl...

22 may 1994-cü ildə beynəlxalq birlik Yüqoslaviyanın parçalanması faktını tanıyıb. Bosniya və Herseqovina, Xorvatiya və Sloveniya BMT-yə qəbul edilib. Lakin bu qərar Balkanlarda qanlı müharibənin qarşısını ala bilmədi.

Hazırladı: V.Orxan

ICESCO Beynəlxalq Muzeylər Günü

münasibətilə bəyanat yayıb

İslam dünyası ölkələrində

3 minə yaxın muzey var...

İslam Dünyası Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatı (ICESCO) 18 may – Beynəlxalq Muzeylər Günü münasibətilə bəyanat yayıb.

Bəyanatda ICESCO-nun üzv dövlətlərdə muzeylərin fəaliyyətini dəstəkləməkdə davam edəcəyi vurğulanıb. Bildirilir ki, 1977-ci ildən Beynəlxalq Muzeylər Şurasının (ICOM) tövsiyəsi ilə hər il mayın 18-də qeyd edilən bu əlamətdar gün ICESCO-nun İslam dünyasında muzey institutlarına dəstək vermək öhdəliyini təkrarlamaq üçün bir fürsətdir.

Təşkilat bu ilin mövzusu olan “Muzeylər, davamlılıq və rifah” kontekstində muzey kolleksiyalarının mühafizəsi və qiymətləndirilməsi siyasətini gücləndirmək səylərinə dəstəyini bir daha təsdiqləyir və səlahiyyətli orqanları nümayiş üsullarını inkişaf etdirməyə və bu sahəyə diqqəti artırmağa çağırır. Muzey müəssisələrinin ictimai birliyin gücləndirilməsində, həmrəylik dəyərlərinin möhkəmlənməsində və cəmiyyətlərin rifahına töhfə verən mədəni müxtəlifliyin işıqlandırılmasında rolu dünyanın şahidi olduğu sürlənən çağırışlar fonunda aktual tələbatla çevrilib.

Diqqətə çatdırılır ki, ICESCO bu kontekstdə özünün mənzil-qərar-gahında (Mərkəşin Rabat şəhəri – red.) Müsəlman Dünyası Liqası ilə birgə İslam dini və sivilizasiyasına həsr olunmuş muzey və sərgiyə ev sahibliyi edir. Ötən il açılan və indiyədək yarım milyondan çox ziyarətçisi olmuş sərgidə müasir nümayiş texnologiyalarından istifadə etmək İslam dininin mənşəyi, mərhəmət, ədalət, birgəyaşayış və sülhə əsaslanan İslam dəyərləri barədə eksponatlar təqdim olunur.

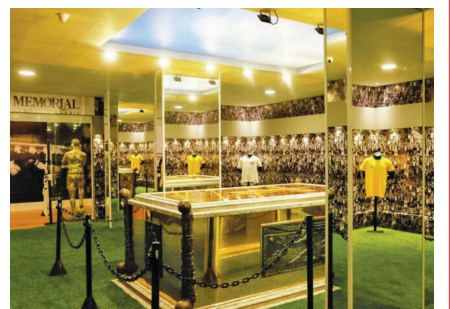
Bəyanatda qeyd olunur ki, ümumilikdə 3 minə yaxın muzeyin olduğu İslam dünyası ölkələrində muzeylərin ictimai yaddaşın qorunmasına və davamlı inkişafa nail olunmasına töhfə vermək kimi əhəmiyyətinə uyğun olaraq, ICESCO irs mütəxəssisləri üçün potensialın artırılması və muzeylər şəbəkəsinin genişləndirilməsi proqramlarının həyata keçirilməsi sahəsində əlavə tədbirlər görür.

Santos şəhərində Pelenin mavzoleyi açılıb

Əfsanəvi futbolçu illər öncə

nekropolda özünə yer götürüb...

Dünya futbolunun əfsanəsi – braziliyalı Pelenin nəşinin yerləşdirildiyi “Ekumenika” nekropolunda (qəbiristanlıq kompleksi) mavzoleyi açılıb.

Mavzoleyi ziyarət etmək pulsuzdur, lakin bunun üçün nekropolun saytında əvvəlcədən qeydiyyatdan keçmək lazımdır.

Futbolçunun tabutu “Ginnesin rekordlar kitabı”na “ən hündür vertikal qəbiristanlıq” kimi düşmüş nekropolda onun özü tərəfindən seçilmiş ərazidə tikilən xüsusi mavzoleyə qoyulub. Güzgünlü zalın girişini Braziliyanın və dahi futbolçunun ilk dəfə oyuna çıxdığı “Santos” klubunun bayraqları, həmçinin Pelenin heykəlləri ilə bəzədilib.

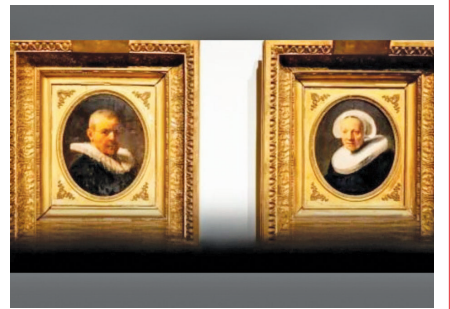
Pele müsahibələrin birində hələ illər öncə nekropolun onun üçün doğma olan “Vila Belmiro” stadionuna gözəl mənzərənin açıldığı doqquzuncu mərtəbəsində yer götürdüyünü demişdi. Sonradan Pelenin ailəsi logistika nöqtəyi-nəzərindən onun nəşini birinci mərtəbədəki mavzoleyə yerləşdirmək qərarına gəlib.

2022-ci il dekabrın 29-da 82 yaşında vəfat edən Pele (əsl adı Edson Arantes do Nascimento) üçqat dünya çempionu (1958, 1962, 1970) olmuş yeganə futbolçudur. O, idman mediasının versiyaları üzrə dəfələrlə XX əsrin ən yaxşı futbolçusu elan olunub, yüzlilliyin müxtəlif rəsmi komandalarının tərkibinə daxil edilib.

Rembrandtın iki əsəri 200 ildən sonra tapılıb

5-8 milyon avro dəyərindədir...

Dünyaca məşhur holland rəssamı Rembrandt Harmens van Reyndin incəsənət tarixçilərinə indiyədək məlum olmayan iki əsəri şəxsi sənət kolleksiyasında 200 il saxlanıldıqdan sonra aşkar edilib.

“Christie’s” hərrac evinin mütəxəssisləri rəsmlərin müntəzəm qiymətləndirilməsini apararkən Rembrandtın naməlum əsərlərini aşkara çıxarıblar.

Hərrac evi rəsmləri təhlil etmək üçün Amsterdamdakı “Rijksmuseum”un ekspertlərinə göndərib. Orada rəsmlər üzərində texniki və bədii-tarixi araşdırma aparılaraq, Rembrandtın müəllifliyi təsdiqlənib. İki rəsm əsəri 5-8 milyon avro dəyərində qiymətləndirilib. Ehtimal olunur ki, rəsmlərdə rəssama tanış olan evli cütlük – Yan Vilems van der Pluim və onun həyat yoldaşı Yaapgen Karelis təsvir olunub.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

MƏDƏNİYYƏT

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Bakı şəhəri, Moskva prospekti 1D
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 431-28-79 (baş redaktorun müavini)
431-57-72 (redaktor)
430-16-79 (müxbirlər)
530-34-38 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az

Lisensiya № AB 022279. **İndeks:** 0187. **Qiyməti:** 60 qəpik

“Mədəniyyət” qəzetinin kompüter mərkəzində səhifələnilib, “Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunub.

Tiraj: 5044. **Sifariş:** 1312

Buraxılışa məsul: Fəriz Yunisli

Yazılardakı faktlara görə müəlliflər cavabdehdir. Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.

Bank rekvizitləri:

Kapitalbank 1 saylı Yasamal filialı

Kod: 200037. **VÖEN:** 9900003611. **SWIFT:** AIIBAZ2XXX

Müxbir hesab: AZ37NABZ01350100000000001944

MADANIYYAT QAZETİ REDAKSIYASI

H/Hesab: AZ98AIIIB33080019443300232103. **VÖEN:** 1300338641